

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti-vrsta
malloglas po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrslica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštva št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana Ateu. 10.630 in 10.349
za inzerate, Sarajevu št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Katoliška pomlad

Iz odličnih katoliških dežel, kakor so Nemčija, Francija, Italija, Švica, Belgija in tudi od drugih prihajajo vesti o neobičajno živahni delavnosti katoliških organizacij. Razni narodni kongresi in pokrajinski sestanki se razvijajo v mogočne manifestacije vseobčestvenega katoliškega duha, kateremu nič na zemlji ni moglo stalno postaviti veljavnih meja. Voditelji in člani pretresajo na teh kongresih v prijateljski vzajemnosti dovršeno delo in vdarjajo smernice za sedanje in bodoče delo. Pogumno veselje in vera v uspeh katoliške stvari odmeva iz teh množičnih zborovanj in vliva katoličanom požrtvovalno delavnost v službi katoliške akcije.

Pokret, ki hoče vspeleti, mora zajeti in navdušiti mladino. Kar je tako razveseljivo v svežem katoliškem gibanju, je mladina, ki se je postavila na čelo in s svojo vzgledno delavnostjo in idealizmom omahujočim in dvomečim oznanja zarjo katoliške pomladi.

Nemška katoliška akademska zveza je že na dveh letošnjih zborovanjih izmenjala svoje misli in poglede na sedanjo družbo. Njena zborovanja karakterizira velika resnost in iskrenost, s katero mladi katoliški moške iščejo sodobnim družabnim prilikam odgovarjajočo socialno orientacijo. Švicarski katoliški akademiki so se okoristili s počitnicami in so na II. vseučiliškem kongresu v Friburgu posvetili študiju vzgoje volje in značaja mladostnika. Francosko dijaštvo je svoj X. narodni kongres praznovalo letos v Alžiru, med tem ko je italijanska vseučiliška zveza priredila večje pokrajinske sestanke v Modeni, Rapallu in Sieni kot pripravo za splošni narodni dijaški kongres v poletju.

Ponovno smo porabili priliko, da smo opozorili našo javnost na krasno se razvijajočo organizacijo katoliške delavske mladine v Belgiji in Franciji. Le-ta je v nekaj letih svojega obstoja prodira v sleherno delavnico in sleherno tovarno svoje industrijske domovine. Letos je v Bruslju obhajala svoj V. narodni kongres. Navdušeni mladi, ki kljub neverjetnemu terorju socialistov ne popuste ne malo od svojega programa, po katerem hočejo ponesti Kristusa v vse tovarne in delavnice, so mogli na radosten ponos prijateljev in presenetljivo zadrego svojih nasprotnikov oznaniti in izkazati s številkami, da imajo že danes v svojih vrstah organiziranih 80.000 članstva! Nič ne ustavi njihovega pohoda. Še pred nekaj leti zaničevani in prezirani so danes v državi faktor, s katerim je treba računati. Da je temu tako, priča državni delovni minister, ki je v vznešenih besedah pozdravil njihov kongres in priča vodilno socialistično glasilo »Le Peuple«, ki ne more prikriti obupne zavisti.

»Ni mogoče tajiti,« — piše »Le Peuple« — »da krožki krščanske delovne mladine pridobivajo vedno več pristašev. Je vseeno, ali jih je 2500 ali 50.000, dejstvo je, da obstajajo, da delajo in da razvijajo tolikšno podjetnost in entuzijazem, da bi v marsičem nami samim lahko služili za zgled...« Ker socialistično glasilo ne more zanikati njihovih uspehov, skuša v nadaljnjih izjavah dokazati, da so mladi krščanski delavci dobili pobudo ob idejah — Karla Marksa. »Le Peuple« je čisto pozabil, da je lansko leto šlo 1500 žostov v Rim poklonit se sv. Očetu, da pojdejo letos zopet in da so iz letošnjega mogočnega zborovanja poslali udanostni brzojav Piju XI, ki ga jim je vrnil s pristranim pozdravom in svojim blagoslovom ter je posebej svojega belgijskega nuncija delegiral, da ga osebno sporoči zborovalcem.

Tudi francoska zveza krščanske delovne mladine noče zaostajati za svojo starejšo in močnejšo belgijsko sestro. Zastopniki na letošnjem kongresu v Parizu so mogli govoriti že v imenu 20.000 organiziranih članov.

Vedeti pa je treba, da je večina francoske katoliške inteligenčne mladine organizirana v Action Catholique, ki je bila ustanovljena že pred vojno in se danes ponaša s ponosnim številom 180.000 članstva. Pred par tedni so zborovali v Nancyju, kjer je vodstvo razvijalo jako moderen socialen program. Organizacija drži tesen stik z ljudstvom in se trudi, kako bi potem anket, brošur, predavanj itd. odpomogla socialnim nezgodam, ki tarejo francoskega kmeta in delavca. Iz njihovih vrst so izšli mnogi odlični katoliški parlamentarci.

Toda kar sedaj najbolj zanima francosko katoliško javnost, je šolsko vprašanje. Katoličani se bore proti enotni samo državni in laični šoli za svobodo pouka in pravice ter enakopravnost zasebnega šolskega pouka. Cela vrsta izvrstno obiskanih in živahnih zborovanj kaže na intenzivnost boja. Najpomemb-

Razgovori med Francijo in Italijo niso prinesli še nobenega končnega rezultata

Francija in Jugoslavija ostaneta zvesti zaveznici — Nemčija ne bo delala protifrancoske politike

Zeneva, 15. maja. (Od našega posebnega dopisnika.) Po kosilu v hotelu des Bergues, na katerem so se razgovarjali Briand, Grandi in Henderson, je sledil včeraj v istem hotelu razgovor med Briandom in Grandijem samima. Razgovor je trajal eno uro.

Kakor dopisnik izve, tudi ta razgovor principijelnih stališč obeh državnikov ni še končno približal. Predmet obeh razgovorov je bilo vprašanje, da-li obstoja možnost, da b se našla vsaj začasna baza sporazuma, da bi se premagal sedanji kritični moment, pa da bi se definitivni sporazum prepustil diplomatskim razgovorom, ki naj bi se nadaljevali pozneje.

Radi skrajne rezerve državnikov, ki so ter razgovore med seboj imeli, se ne more izvedeti, da-li se je tak provizoričen aranžma našel, zdi se pa iz različnih znamenj, da gg. Briand in Grandi že samo to okolnost, da se je diskusija o tem sploh začela in se giblje naprej, smatrata za uspeh.

Najjačja opora italijanskega stališča je v tem, da posebno Anglija sili v sredozemski sporazum, ker bi v nasprotnem slučaju bila v smislu znane klavzule k londonskemu pomorskemu paktu med tremi prisiljena svoje brodovje povečati, kar bi moglo imeti za posledico, da bi Z. D. Amerike pakt sploh odpovedale.

Na drugi strani pa Francija, kakor se je dopisniku danes zopet kategorično zatrdilo, ne

pristane v pariteto svojega brodovja iz italijanskim niti ne more sprejeti stališča Italije glede odnosov z državami na jugovzhodu Evrope, dasi bi v pogledu arondismana italijanskih kolonij v Afriki ne bila nasprotna dalekosežnim koncesijam Italiji. Velika premoč Francije — tako sem čul — bodisi v političnem bodisi v gospodarskem in vsakem drugem pogledu nobeni francoski vladi ne dovoljuje, da bi delala koncesije, ki bi z ozrom na njeno pozicijo v svetu ne bile opravičljive.

Italijanski tisk je dobil nalog, da zaenkrat piše skrajno umerjeno, dokler govor g. Mussolinija, ki ga bo imel v Firenci, ne bo dal nove parole bodisi v enem ali drugem smislu.

Nek dobro poučen diplomat je dopisniku zaupal, da je pozitivnih rezultatov, ki bi pomenili v resnici definitivno rešitev, pričakovati šele od diplomatskih razgovorov, ki jih bo imel francoski poslanik pri Kvirinalu gosp. Beaumarchais, ki se danes ali jutri po dolgih posvetovanjih, ki jih je imel na Quai d'Orsayu, vrne v Rim. Razgovori med gg. Briandom in Grandijem so bili zelo pristrani in pomenijo brez dvoma velik korak h končni ugodni rešitvi vseh vprašanj, ki obstojajo med obema državama, so pa imeli le značaj olajšanja napetosti po čimbolj pristrani izmenjavi misli in utirjanju poti do srečnega konca.

Kar tiče razgovora med gg. Grandijem in dr. Marinkovićem je izvedel vaš dopisnik, da je bil istotako zelo pristran, in popolnoma za-

dovoljiv, da pa je bil njegov značaj čisto splošen.

Pariz, 15. maja. AA. »Journal« poroča iz Zeneve, da je obed, ki ga je priredil dr. Marinković, jugoslovanski minister zunanjih zadev, na čast članom Društva narodov, dal priliko francoskemu ministru zun. zadev g. Briandu, da nadaljuje svoje razgovore z dr. Marinkovićem, ki so bili v logični zvezi z razgovori, ki jih je imel te dni g. Briand na obedu, ki ga je priredil italijanski minister zunanjih zadev g. Grandi. Zato je jasno, ker tvori francosko-jugoslovanska zveza jedro vsega vprašanja, da ne bo v Zenevi izgubljen čas, če se bo Briandu in Marinkoviću posrečilo prepričati g. Grandija, če se bo Briandu in Marinkoviću posrečilo prepričati g. Grandija, da je zveza med Francijo in Jugoslavijo stvorena samo z namenom, da ohrani v Evropi stanje, ustvarjeno z mirovnimi pogodbami in svetovni mir vobče. Treba je reči, da je nekdo predlagal, da se ves problem reši tako, da se ustvari sredozemski pakt med Francijo, Italijo in Veliko Britanijo, ki bi pri tem dopustil solucijo, da Jadransko morje ne bo več občutljiva točka.

Bruselj, 15. maja. AA. »Le Soir« komentira ženevsko konferenco in posveča posebno pozornost zadržanju nemškega ministra za zunanje zadeve dr. Curtiusa, ki je Briandu zagotovil, da bo Nemčija nadaljevala politično sodelovanje s Francijo, kakor si ga je zamislil pokojni dr. Stresemann.

Pogajanja za revizijo trgovske pogodbe z Avstrijo razbita

Avstrija zahtevala previsoko zaščitno carino — ne da bi nudila kake kompenzacije

Belgrad, 15. maja. AA. Pogajanja za revizijo trgovske pogodbe z Avstrijo niso dovedla do sporazuma.

K tem pogajanjem za revizijo trgovske pogodbe med Avstrijo in kraljevino Jugoslavijo, ki je bila sprejeta leta 1925 in ki je bila revidirana leta 1928, je pristopila avstrijska republika radi čedalje povečanega agrarnega protekcionizma. Ta pokret je postal v sosednji Avstriji močan zlasti decembra meseca lanskega leta. Avstrija je stavila nato razne izpreminjavalne predloge. Avstrijska vlada je med drugim predlagala, da mora v to svrhu povečati carine na moko in žito in podvzeti še druge ukrepe. Ker pa veljajo na podlagi sedanje trgovinske pogodbe z Jugoslavijo razne avstrijske carine do 30. junija 1931 leta, je avstrijska vlada zahtevala od nas, naj pristanemo na nameravano povišanje carine na pšenico in to od 2 zlatih kron na 10 zlatih kron. Čeprav je naš, tudi sicer ogo-

zeni izvoz agrarnih proizvodov v Avstrijo nazadovol, je bila naša vlada načeloma pripravljena pristopiti k novim pogajanjem z Avstrijo o njenih nameranih ukrepih proti temu, da pristane Avstrija na gotove kompenzacije, ki bi upoštevale naše gospodarske potrebe. To je postalo potrebno zlasti v zvezi z ženevsko konferenco februarja in marca meseca o carinskem premirju.

Pogajanja z Avstrijo so bila te dni zaključena brez uspeha, ker je Avstrija odklonila vsakršne kompenzacije za naše gospodarske proizvode. Z naše strani nismo mogli dalje popuščati radi krize našega izvoza in radi rastoče pasivnosti izvoza naših agrarnih pridelkov v države z agrarnim protekcionizmom. Vendarle to prekinjenje ni smatrati za definitivno. V krogih naše vlade smatrajo, da bo moči ta pogajanja pri ugodni priliki nadaljevati.

Opij -- bič človeštva

Društvo narodov proti nezakoniti trgovini z omamili
Ladja z dragocenim tovorom

Zeneva, 15. maja. d. Na današnji seji Sveta Društva narodov je angleški zunanji minister Henderson po poročilu dr. Marinkovića izjavil, da polaga angleška vlada veliko važnost na pobijanje opija, ki je pravi bič človeštva. Angleška vlada je pripravljena sklicati posebno konferenco držav, ki proizvajajo opij. Predsednik Sveta dr. Marinković je sklepno ugotovil, da borba proti opiju vendarle napreduje in da so uspehi te borbe čedalje ugodnejši.

Zeneva, 15. maja. AA. Tekom razprave o trgovini z mamili na snočni seji Sveta Društva narodov je zunanji minister Henderson izjavil, da prejema neprestano poročila, ki dokazujejo, kako široko je razpredena nezakonita trgovina z mamili. Nadalje je Henderson de-

nejše je bilo zborovanje v Rouenu, kjer je govoril heroj svetovne vojne, general Castelnau in parlamentarni voditelj Louis Marin. Na podlagi smernic, ki jih je sklenil kongres, sta oba odlična govornika pozivala katoličane, naj se strnejo v eno falango proti frama-soneriji, ki z enotno državno šolo skuša vzeti katoliškim starišem pravico soodločevanja vzgoje njihovih otrok in pod krinko verske strpnosti izriniti cerkev iz šole.

Istčasno bijejo tudi angleški katoliki nepopustljiv boj za pravice krščanske šole. Kakor posnamemo iz listov, je njihovo prizadevanje uspešno. Angleži so pač kulturem narod, ki imajo visoko razvit čut za toleranco in pravičnost. Zato se ni nič čuditi, ako celo

jal, da je prejel davi poročilo, da vozi neka ladja, ki je trenutno na visokem morju, s seboj 2300 zabojev opija v vrednosti 250.000 funtov šterlingov (70 milijonov Din). Ti zaboji so namenjeni za nezakonito trgovino.

Kakor poročajo listi, je omenjena ladja odpeljala iz luke Bushire v Perzijskem zalivu. Ta količina opija zadostuje za medicinske potrebe celega sveta za več let.

Na poročilo Hendersona je Svet sklenil pozvati nadzorstveni svet trgovine z mamili, naj skuša doseči pri državah, ki proizvajajo mamila, večjo kontrolo nad trgovino s tem blagom.

Dunajska vremenska napoved. Večinoma jasno. Zjutraj zelo hladno.

listi, kot je »Guardian« ali »British Weexly«, »Recorder« in drugi, ki so glasila angleške cerkve ali metodistov, priporočajo vladi pravilno stališče.

Se enega zborovanja ne smemo pozabiti. V Marseilleju je zborovala organizacija za glasstvo krščanske družine in dvignila svoj glas za nedotakljivost družinskega življenja in svetost domačega ognjišča.

Kratek pregled nam je pokazal, kje so osredotočene krščanske sile: na polju dela, šole in družine. To so one osi, okrog katerih se danes mora gibati mišljenje slehernega zavednega katolika. To so tisti stebri, na katerih bo morala biti zgrajena nova krščanska družba.

Naslednica Gandijevega pokreta, znana indska pesnica Sarojini Naidu, voditeljica indskega ženskega gibanja in bivša predsednica kongresa

Porenje se izprazni

Pariz, 15. maja. n. Kakor piše »Journal«, bo še danes dobil vrhovni poveljnik francoske posadke v Porenju, general Guillaumat povelje za izpraznitev Porenja. Povelje do sedaj ni bilo izdano, ker so hoteli počakati na končno veljavno uveljavljenje Youngovega načrta. Danes so se v Parizu med nadzorstvenim svetom mednarodne reparacijske banke, med zastopniki finančnih ministrov in privatnih velebank uredile zadnje tehnične priprave. Radikalna »Republique« piše, da se mora izpraznitev vsekakor končati kljub tehničnim težkočam do 30. junija. Izpraznitev Porenja je in ostane izhodišče za popolnoma novo politiko.

Avstrija uvede monopol žita in moke?

Dunaj, 15. maja. AA. Snočni listi priobčujo poročilo o sestanku, ki je bil tekem večerajšnjega dne med avstrijskim kancelarjem dr. Schobrom in zastopniki avstrijskih gospodarskih krogov. Sestanek je veljal razgovoru o trgovinskih pogajanjih z Madžarsko in Jugoslavijo. Zastopniki industrijskih krogov so izrazili svoje nezadovoljstvo s tem, da se v teh dveh sosednih državah povišajo carine na industrijske proizvode. Predstavniki poljedelstva pa so vztrajali na povišanju avstrijskih carin za uvoz žita in moke. Po mnenju dunajske »Neue Freie Presse« ni izključeno, da bo avstrijska vlada v primeru neuspešnih trgovinskih pogajanj z Madžarsko in Jugoslavijo uvedla v Avstriji monopol žita in moke.

Zasliševanje dr. Mačka

Begič vztraja pri svojih izpovedih

Belgrad, 15. maja. U. Danes se je zaključilo zasliševanje obtoženec. Kot poslednji je prišel na vrsto dr. Maček. Po otvoritvi razprave se je nadaljevalo zasliševanje obtoženega podpolkovnika Begiča, kar je trajalo do pol 11. Na vprašanja članov sodnega senata in zagovornikov, je on vztrajal:

1. da je na prošnjo obtoženega prof. Jelašića šel k dr. Mačku ter mu sporočil željo, da naj da denar za omladino;

2. da mu je prof. Jelašić dejal, da bo prišel po denar visokosolce, ki se bo legitimiral z geslom »Lohengrin«;

3. da je dobil od dr. Mačka enkrat pet, drugič štiri tisoč dinarjev;

4. da je ta denar izročil obakrat istemu visokosolcu, ki se je dal spoznati po geslu »Lohengrin«, po njegovi trditvi je bil to obtoženi Pripič.

Obtoženeц pravi, da je bil mišljenja, da gre za humanitarno akcijo, ker je omladina že preje dobivala denar. Ker je bil prepričan, da gre tudi sedaj za denar za pomoč revnih visokosolcev, se tudi to ni zanimal, kako je bil denar razdeljen. Tudi dr. Maček ga ni nikdar vprašal, kam so šle vsote denarja. Misli pa, da je bil tudi dr. Maček prepričan o tem, da je denar namenjen v omenjene svrhe.

Na vprašanje odvetnika dr. Bertića: »Gospod Begič, vi imate v Zagrebu brata dr. Milana Begiča, ali ne?« odgovori obtoženeц: »Da.«

Zagovornik dr. Bertić: »On je zdravniški šef sanitetnega oddelka savske banovine. Prosim vas, g. Begič, povejte nam ali vas je on, za časa ko ste bili v bolnici, obiskal?«

Obtoženeц: »Da! To sem večeraj pozabil povedati. Bil sem preveč truden. On je prišel nekoga večera z bolniškim zdravnikom, da me vidi in pregleda...«

Zagovornik: »Obtožnica trdi, da so teroristi, ki ste jih vi organizirali, imeli namen, da poleg ostalih oseb ubijejo tudi g. dr. Rittiga. Ali vi poznate dr. Rittiga?«

Obtoženeц: »Poznam.«

Zagovornik: »Ali ga dobro poznate? Ali vam je morda kaj v sorodu?«

Obtoženeц: »Ni mi prav v sorodu. On je bratranec moje svačinje.«

Zagovornik: »Ali ste vi obremenili g. Jelašića? Ali vi obutite, ali morda mislite, da ste ga obremenili?«

Predsednik: »Moram vas popraviti. Obtoženeц nima govoriti o tem, ali je koga obremenil ali ne. Kajti on govori tukaj resnico. Zato ga vprašajte ali je govoril resnico ali ne, ne pa, ali koga obremenjuje ali ne. Prosim vas, da vprašanj ne stavljate v tem pravcu.«

Zagovornik: »Gospod predsednik! Jaz vprašam obtoženca, kaj on misli in čuti in v gospodarski sodnici so tudi tako vprašali. Torej, g. Begič, ali vi čutite, da ste obremenili Jelašića ali ne?«

Obtoženeц: »Jaz ne čutim, da ga obtežujem.«

Na vprašanja predsednika in zagovornikov pripoveduje ponovno obtoženeц kako vloga je igral v HSS in pravi, kakor že zadnjič, da ga je pokojni Radić povabil v Zagreb, kjer naj bi vodil takozvano seljaško združbo Seljački dom. Pokojni Radić mu je že 1. 1923. ponudil mandat. On ga pa ni hotel sprejeti, kljub temu, da mu je tudi pozneje, 1. 1924. organizacija HSS iz Cakmeke ponudila kandidatura. Odklonil je radi tega, ker ni maral, da bi se njegovo pripadništvo k stranki še posebej honoriralo. Bil je pa vedno pristaša stranke.

Državni tožilec dr. Pucović govori nato o tem, kako se je postopalo z Begičem v zaporu. On predvsem pravi: »Kar se tiče obtoženega Jelašića, se je tudi on prejel za bolnico. Bil je prepečen v bolnico, vendar je pa po nekaj dnevih upravnih bolnice izjavil, da Jelašić ni potrebno bivanje v tem zavodu. O vsem tem obtožila poročila v spisih. Ne vem ali je to točno, vsekakor pa poročilo obtožila, Torej v tem je bila razlika v postopanju.«

Pa še nekaj. Zahteval sem in to me je zanimalo na temelju katerega zakonskega predpisa dobiva Begič hrano kot bolnik. Poslan mi je bil prepis pravilnika od 29. oktobra 1898 o tem, kako naj se za časa kazenske preiskave vzdržujejo aretiranci pri okrožnih sodiščih. Ta predpis se glasi: Zdravila za bolnike, ki so zaprti pri sodiščih, plača sodišče iz fonda za vzdrževanje zaprtih. Vendar se to vrši le, ako jetnik ne bi bil v stanju, da si sam plača. Begič ni bil v stanju, da sam nosi te stroške. Člen 15. tega pravilnika se pa glasi: Istotako tudi hrana bolnikom se mora po odredbi zdravnikov dati in soka greli. Člen 16. se glasi: Zdravniki se morajo tako pri ordiniranju zdravil, kakor tudi hrane za jetnike, ozirati na umno gospodarsko in predpisati samo ono, kar jim je neobhodno potrebno in najbolj ceno. To je bilo dokumentirano poročilo pravosodnega ministra, oziroma njegovega načelnika Milutinovića in tako je bilo odredjeno, da se stvari za Begiča ta vsota na razpolago. Medtem je pa prišlo drugo poročilo od drugega zdravnika, ki ga je pregledal in to poročilo se nahaja pri preiskovalnem sodniku.

Obtoženi Begič: »Slišal sem, da sprejemam 1000 Din pokojnine.«

Predsednik: »Vi imate vašo pokojnino 1068 dinarjev, ki ste jo krvavo zaslužili in na njo imate pravico.«

Sodnik Petrović: »Vsak jetnik v zaporu mestnega sodišča ima svojo posteljo. Če hočete, lahko to sami vidite.«

Zagovornik dr. Trumbić: »Zakaj tukaj ni majo?«

Predsednik: »To je druga zadeva, gospod zagovornik. Petrović je bil dober iniciator in vester organizator, zato se imajo pri njem jetniki bolje kakor tukaj. Vi ste bili minister, pa niste tega napravili. Tudi jaz sem bil, pa se ni ni posrečilo. In končno ni treba, da sedaj tukaj o tem govorite, zakaj je ena jetnišnica taka, druga pa taka.«

Obtožnica zoper

dr. Mačka

S tem je bilo ob pol 11 zasliševanje obtoženega Begiča končano, predsednik je odredil 20 minutni odmor. Nato so bili privedeni vsi obtoženci in kmalu za njimi posebej obtoženeц

dr. Vlado Maček.

Predsednik: »Gospod dr. Maček! Čuli ste obtožnico, ki se je prečitala proti vam. Po zakonu vas moram vprašati, ali ste jo razumeli?«

Dr. Maček: »Sem.«

Predsednik: »Vsako besedo? Se eno vprašanje vam moram postaviti: Ali se smatrate krivega ali ne?«

Dr. Maček: »Ne, ne smatram se.«

Predsednik: »Sedaj sedite, da se ne boste trudili, najprej vam moram predložiti kaznjiva dejanja, katerih ste obtoženi. Začel bom s prvim de-

janjem, nadaljeval z drugim itd. Gospod zapisnikar, dajte v zapisnik vse, kar je potrebno. Prvo dejanje D. a.:

Vladimir Maček Ivanov iz Jastrebarskega, rojen 1879, vdovec, oče dveh otrok, r. k., odvetnik v Zagrebu, se obtožuje,

da je v Zagrebu proti koncu septembra 1929 dal obtoženemu Jelašiću vsoto 6000 dinarjev, Begiču pa okrog 22. novembra 1929 5000 dinarjev, dalje 10. decembra 4000 dinarjev, vedoč, da se naj za ta denar nabavi orožje in drugi material, ki je potreben za teroristično akcijo, za podpiranje agitacijskih in potrebnejših članov združenja, ki je imelo namig, da v Zagrebu s to akcijo ogroža javni red in mir in s tem podpre delovanje Hrvatov emigrantov, ki silemi za tem, da se spremeni politični red v državi, oziroma državna ureditev kraljevine Jugoslavije ter da se s tem podpre združenje, ki je imelo za cilj spremembo političnega stanja v državi s teroriziranjem.

da je meseca septembra 1929 iz Zagreba z usmenim sporočilom preko obtoženega Jelašića, obtoženemu Kuntiću sporočil, da ta sprejme v hrambo več revolverjev, ki so namenjeni tudi po njegovem znanju navedenemu združenju, in da naj jih izroči osebi, ki je za to določena in katere je dal Kuntić organizatorju in članu združenja Ivanu Bernardiću, ta pa jih je razdelil med člane združenja in s tem podpiral nabavljanje in prikrivanje orožja, namenjenega za izvršitev terorizma radi nasilne spremembe političnega stanja v državi.

da je 20. jan. 1929 za božično številko »Doma« napisal, ki izhaja v Zagrebu in ga on izdaja, sporočilo in dal odtisniti na celi prvi strani članek pod naslovom Božić, s katero vsebino, kakor tudi s trnjevim vencem, ki tvori okvir tega članka, in s trnjem, ki se zabada v hrvatski grb, se je šlo za tem, da se ustvari razpoloženje v ta namen, da se gotov del kraljevine Jugoslavije iztrga iz celote kot samostojna država.

Obramba dr. Mačka

Prosim vas, g. dr. Maček, bodite tako dobri, pa nam povejte k prvemu dejanju, ali je tako ali ne.

Dr. Maček: »Kar se tiče prvega dejanja, mi ni ničesar znanega. Niti mi ni znano, da bi obstajala kakva teroristična organizacija. Z ozirom na to in v to svrhu nisem mogel dati nikomur denarja. Res je, da sem dal Jelašiću, sedaj se ne spominjam, natanko katerega dne je to bilo, moglo je biti v avgustu ali septembru, da sem mu dal 5000 ali 6000 Din, tega se točno ne spominjam, ker me je prošil, da mu dam denarja, da ga da nekaterim omladinam, ki so bili izgnani iz Zagreba, češ, da so ti ljudje potrebni denarja, to do svrhu sem mu dal ta denar, Begiču pa nisem nikdar v nobeno svrhu dal nobenega denarja. To je vse kar morem na to odgovoriti.«

Predsednik: »Na to prvo vprašanje?«

Dr. Maček: »Da na to prvo! Dovolite, da se pri tem malo pomudim z vprašanjem, kako obtožnica nelogično in nestvarno razpravlja o denarju, ki naj bi ga bil dal Begiču.« Nato dr. Maček obirno razlaga, kako bi bilo to nelogično, da bi se Jelašić preko Begiča obrnil nam radi denarja, ko je bil vendar vsak dan sam z njim in pri njem in bi bil to lahko sam storil.

Predsednik: »Sedaj preidem na drugo in tretjo točko.«

Dr. Maček: »Glede druge točke me obtožnica tukaj obtežuje, da sem postal Jelašića v Maksimir h Kuntiću po neke revolverje. To absolutno ni res. To je Jelašić pred policijo priznal. Toda pozneje je to svojo izpoved zanikal. Radi tega sem mnenja, da tu absolutno ne more biti govora o kakki moji krivdi.«

Predsednik: »S tem ste vi končali glede drugega dela. Preidem k tretjemu dejanju.«

Dr. Maček: »Da po pravici povem, če bi mi bilo v vprašanje stavljena točka za točko, bi dejal, da te obtežbe v tretji točki ne razumem, ker v resnici ne vem, česa ne tu prav za prav inkriminira obtožnica.« Nato Maček pripoveduje, da je že preje izjavil, da on ni dal odredbe, da bi se ta trnjevi venec stavil okrog njegovega članka. On se kot lastnik lista s tehničnim urejanjem lista nikdar ni bavil. Maček pravi, da je, neopretno, da bi se čital zapisnik, ker se spominja in ker je v glavnem povedal vse tisto, kar je bilo.

(Zasliševanje se nadaljuje.)

Kranj izgubi pušarsko šolo in dobi strokovno tehnično šolo

Belgrad, 15. maja. AA. Minister za trgovino in industrijo je podpisal odlok, s katerim se premešča pušarska šola iz Kranja v Užice.

Z istim odlokom se v Kranju otvori državna strokovna tekstilna šola, ki bo služila izobrazbi mladine za razne tekstilne panoge.

Komentar k razpustu slov. sirotišča v Gorici

Rim, 15. maja. K že objavljenemu razpustu slovenskega sirotišča v Gorici je izšel včeraj v »Popolo di Trieste« komentar sledeče vsebine:

Ta ukrep je samo logično nadaljevanje odredb, storjenih leta 1928, s katerimi so se razpustila vsa slovenska pseudo-kulturna društva in razne cerkvene družbe, ki so še obstajale v občinah provinc. Ostane le še vprašanje slovenskega dijaškega konvikta v ulici Dreossi.

Knjigovodstvo s pomočjo kartotek

Belgrad, 15. maja. AA. Ker se v mnogih ustanovah uvaja nov način knjigovodstva s pomočjo kartotek, je minister financ na predlog davčne oddelka podpisal odlok, s katerim je odredjeno, da se naj ne glede na točko tretjo čl. 145 takšnega pravilnika taksa za kartoteke lepi in uničuje na referatu oziroma na prošnji, s katero se kartoteko prijavlja oblasti. Na vsako kartoteko je treba pritisniti žig, ki svedoči, da je bila taksa plačana. Taksa se bo plačevala in uničevala na prošnjah v razmerju prijavljenega števila kartotek in ta tako, da velja vsaka kartoteka za en list.

Bilanca »Sipada«

Sarajevo, 15. maja. P. V Doberlinu se je danes vršil občni zbor Sipada (šumsko industrijsko podjetje, Doberlin-Dvor). Iz poročila je razvidno, da je znašal v letu 1929 izvoz lesa 134.143.670 kbm. Od tega se je izvozilo preko Šibenika 111.894.517 kom., preko Sušaka 19 milj. 109.367 kom., doma je bilo prodanega 21 milj. 420.232 kom. Delavcem se je izplačalo 66 milj. 655.104 Din. Po poročilih so bile volitve in je bil za predsednika upravnega odbora izvoljen Svetozar Ranitović.

Svečan sprejem nemškega

vojnega brodovja v Splitu

Split, 15. maja. Z. Danes malo pred deseto dopoldne je prisel v splitsko luko oddelek nemške vojne mornarice in sicer križarka »Königsberg« in 6 protitorpedovke. Ko so ladje plule mimo vile, v kateri stanuje Nj. V. kraljica Marija, se je »Königsberg« ustavil nekaj sto metrov proč. Vsi častniki in moštvo na ladiji so bili v pozoru. V čast križarice je bilo oddanih 21 strelav, moštvo pa je trikrat vzkliknilo »hurra«. Vojška mornariška godba je odigrala našo državno himno. Nj. V. kraljica je v času te počastitve s princema in spremljivom stala pred penzionatom. Ko je godba svirala himno, sta kraljica in prestolonaslednik stala v slavnostnem stavu.

Nato je admiral »Königsberg« krenil z ladjo v pristanišče, nakar so pred kraljico defilirale protitorpedovke in ji izkazale čast. Častniki in moštvo so stali v pozoru. Ko so plule torpedovke mimo kraljice, je moštvo trikrat vzkliknilo »hurra«.

»Königsberg« se je vdal pred Splitom. Na prvem drugu je izobesil našo zastavo. Protitorpedovke so pristale ob obali. Ko je »Königsberg« pristal, je izstrelil 21 strelav. Na ta pozdrav so odgovorile tudi naše baterije. Na postojanki je vihrala nemška zastava.

Nemški ladjam je šlo nasproti 7 hidroavioinov, ki so jih spremljali do pristanišča. Na obali je bil sprejem zelo svečan. Mesto je okrašeno z zastavami. Na križarko »Königsberg« je odšel eden naših pomorskih častnikov, da bi bil gostom na razpolago. Na ladjo sta prišla tudi sarajevski nemški konzul Drusel in nemški konzul Janković. Njun prihod je pozdravilo 7 strelav.

Pozneje je prišel na križarko »Königsberg« poveljnik našega pomorskega zrakoplovstva kapetan vojne ladje Valušnik. Njegov prihod je pozdravilo 11 strelav. Valušnik je obiskal admiral Gladisch in ga pozdravil. Ta mu je odgovoril in se mu zahvalil za lep sprejem, ki je bil v naših vodah prireditelj nemški flotili. Gladisch je pozneje obisk vrnil na naši ladiji. Ob pol 12 se je Gladisch v spremstvu Valušnika in nemškega konzula izkrcal na obali in najprej napravil običajen obisk našim oblastem.

V odsotnosti bana Tartaglije, ki je v Belgradu, je Gladisch sprejel banov pomočnik Zdravković. V imenu mesta ga je pozdravil župan dr. Račić. Dalje ga je pozdravil občinski svetnik dr. Bulić ter mestni poveljnik general Naumović. Admirala so želeli najprijetnejše bivanje pri nas. Zeleni so čim priširnejših odnosov med Nemčijo in našo državo.

Admiral Gladisch se je zahvalil za pozdrav in tudi izrazil željo za čim bližje zveze. Nato je bil mal prigrizek.

Banov pomočnik Zdravković in župan dr. Račić sta vrnila obisk na križarko »Königsberg«, kjer sta bila sprejeta z vsemi častmi. Ob njunem odhodu je bilo izstreljenih 19 strelav.

Nemške vojne ladje ostanejo v Splitu do 21. maja. Ta čas bodo mornarji porabili za izlete v splitsko okolico. Prihod nemških ladij je polu-služben.

Nemški konzul Janković in nemški konzul Drusel in nemški konzul Janković. Njun prihod je pozdravilo 7 strelav.

Pozneje je prišel na križarko »Königsberg« poveljnik našega pomorskega zrakoplovstva kapetan vojne ladje Valušnik. Njegov prihod je pozdravilo 11 strelav. Valušnik je obiskal admiral Gladisch in ga pozdravil. Ta mu je odgovoril in se mu zahvalil za lep sprejem, ki je bil v naših vodah prireditelj nemški flotili. Gladisch je pozneje obisk vrnil na naši ladiji. Ob pol 12 se je Gladisch v spremstvu Valušnika in nemškega konzula izkrcal na obali in najprej napravil običajen obisk našim oblastem.

V odsotnosti bana Tartaglije, ki je v Belgradu, je Gladisch sprejel banov pomočnik Zdravković. V imenu mesta ga je pozdravil župan dr. Račić. Dalje ga je pozdravil občinski svetnik dr. Bulić ter mestni poveljnik general Naumović. Admirala so želeli najprijetnejše bivanje pri nas. Zeleni so čim priširnejših odnosov med Nemčijo in našo državo.

Admiral Gladisch se je zahvalil za pozdrav in tudi izrazil željo za čim bližje zveze. Nato je bil mal prigrizek.

Banov pomočnik Zdravković in župan dr. Račić sta vrnila obisk na križarko »Königsberg«, kjer sta bila sprejeta z vsemi častmi. Ob njunem odhodu je bilo izstreljenih 19 strelav.

Nemške vojne ladje ostanejo v Splitu do 21. maja. Ta čas bodo mornarji porabili za izlete v splitsko okolico. Prihod nemških ladij je polu-služben.

Nemški konzul Janković in nemški konzul Drusel in nemški konzul Janković. Njun prihod je pozdravilo 7 strelav.

Pozneje je prišel na križarko »Königsberg« poveljnik našega pomorskega zrakoplovstva kapetan vojne ladje Valušnik. Njegov prihod je pozdravilo 11 strelav. Valušnik je obiskal admiral Gladisch in ga pozdravil. Ta mu je odgovoril in se mu zahvalil za lep sprejem, ki je bil v naših vodah prireditelj nemški flotili. Gladisch je pozneje obisk vrnil na naši ladiji. Ob pol 12 se je Gladisch v spremstvu Valušnika in nemškega konzula izkrcal na obali in najprej napravil običajen obisk našim oblastem.

V odsotnosti bana Tartaglije, ki je v Belgradu, je Gladisch sprejel banov pomočnik Zdravković. V imenu mesta ga je pozdravil župan dr. Račić. Dalje ga je pozdravil občinski svetnik dr. Bulić ter mestni poveljnik general Naumović. Admirala so želeli najprijetnejše bivanje pri nas. Zeleni so čim priširnejših odnosov med Nemčijo in našo državo.

Admiral Gladisch se je zahvalil za pozdrav in tudi izrazil željo za čim bližje zveze. Nato je bil mal prigrizek.

Banov pomočnik Zdravković in župan dr. Račić sta vrnila obisk na križarko »Königsberg«, kjer sta bila sprejeta z vsemi častmi. Ob njunem odhodu je bilo izstreljenih 19 strelav.

Nemške vojne ladje ostanejo v Splitu do 21. maja. Ta čas bodo mornarji porabili za izlete v splitsko okolico. Prihod nemških ladij je polu-služben.

Nemški konzul Janković in nemški konzul Drusel in nemški konzul Janković. Njun prihod je pozdravilo 7 strelav.

Pozneje je prišel na križarko »Königsberg« poveljnik našega pomorskega zrakoplovstva kapetan vojne ladje Valušnik. Njegov prihod je pozdravilo 11 strelav. Valušnik je obiskal admiral Gladisch in ga pozdravil. Ta mu je odgovoril in se mu zahvalil za lep sprejem, ki je bil v naših vodah prireditelj nemški flotili. Gladisch je pozneje obisk vrnil na naši ladiji. Ob pol 12 se je Gladisch v spremstvu Valušnika in nemškega konzula izkrcal na obali in najprej napravil običajen obisk našim oblastem.

V odsotnosti bana Tartaglije, ki je v Belgradu, je Gladisch sprejel banov pomočnik Zdravković. V imenu mesta ga je pozdravil župan dr. Račić. Dalje ga je pozdravil občinski svetnik dr. Bulić ter mestni poveljnik general Naumović. Admirala so želeli najprijetnejše bivanje pri nas. Zeleni so čim priširnejših odnosov med Nemčijo in našo državo.

Admiral Gladisch se je zahvalil za pozdrav in tudi izrazil željo za čim bližje zveze. Nato je bil mal prigrizek.

Banov pomočnik Zdravković in župan dr. Račić sta vrnila obisk na križarko »Königsberg«, kjer sta bila sprejeta z vsemi častmi. Ob njunem odhodu je bilo izstreljenih 19 strelav.

Nemške vojne ladje ostanejo v Splitu do 21. maja. Ta čas bodo mornarji porabili za izlete v splitsko okolico. Prihod nemških ladij je polu-služben.

Nemški konzul Janković in nemški konzul Drusel in nemški konzul Janković. Njun prihod je pozdravilo 7 strelav.

Pozneje je prišel na križarko »Königsberg« poveljnik našega pomorskega zrakoplovstva kapetan vojne ladje Valušnik. Njegov prihod je pozdravilo 11 strelav. Valušnik je obiskal admiral Gladisch in ga pozdravil. Ta mu je odgovoril in se mu zahvalil za lep sprejem, ki je bil v naših vodah prireditelj nemški flotili. Gladisch je pozneje obisk vrnil na naši ladiji. Ob pol 12 se je Gladisch v spremstvu Valušnika in nemškega konzula izkrcal na obali in najprej napravil običajen obisk našim oblastem.

V odsotnosti bana Tartaglije, ki je v Belgradu, je Gladisch sprejel banov pomočnik Zdravković. V imenu mesta ga je pozdravil župan dr. Račić. Dalje ga je pozdravil občinski svetnik dr. Bulić ter mestni poveljnik general Naumović. Admirala so želeli najprijetnejše bivanje pri nas. Zeleni so čim priširnejših odnosov med Nemčijo in našo državo.

Admiral Gladisch se je zahvalil za pozdrav in tudi izrazil željo za čim bližje zveze. Nato je bil mal prigrizek.

Banov pomočnik Zdravković in župan dr. Račić sta vrnila obisk na križarko »Königsberg«, kjer sta bila sprejeta z vsemi častmi. Ob njunem odhodu je bilo izstreljenih 19 strelav.

Nemške vojne ladje ostanejo v Splitu do 21. maja. Ta čas bodo mornarji porabili za izlete v splitsko okolico. Prihod nemških ladij je polu-služben.

Nemški konzul Janković in nemški konzul Drusel in nemški konzul Janković. Njun prihod je pozdravilo 7 strelav.

Pozneje je prišel na križarko »Königsberg« poveljnik našega pomorskega zrakoplovstva kapetan vojne ladje Valušnik. Njegov prihod je pozdravilo 11 strelav. Valušnik je obiskal admiral Gladisch in ga pozdravil. Ta mu je odgovoril in se mu zahvalil za lep sprejem, ki je bil v naših vodah prireditelj nemški flotili. Gladisch je pozneje obisk vrnil na naši ladiji. Ob pol 12 se je Gladisch v spremstvu Valušnika in nemškega konzula izkrcal na obali in najprej napravil običajen obisk našim oblastem.

V odsotnosti bana Tartaglije, ki je v Belgradu, je Gladisch sprejel banov pomočnik Zdravković. V imenu mesta ga je pozdravil župan dr. Račić. Dalje ga je pozdravil občinski svetnik dr. Bulić ter mestni poveljnik general Naumović. Admirala so želeli najprijetnejše bivanje pri nas. Zeleni so čim priširnejših odnosov med Nemčijo in našo državo.

Admiral Gladisch se je zahvalil za pozdrav in tudi izrazil željo za čim bližje zveze. Nato je bil mal prigrizek.

Banov pomočnik Zdravković in župan dr. Račić sta vrnila obisk na križarko »Königsberg«, kjer sta bila sprejeta z vsemi častmi. Ob njunem odhodu je bilo izstreljenih 19 strelav.

Nemške vojne ladje ostanejo v Splitu do 21. maja. Ta čas bodo mornarji porabili za izlete v splitsko okolico. Prihod nemških ladij je polu-služben.

Nemški konzul Janković in nemški konzul Drusel in nemški konzul Janković. Njun prihod je pozdravilo 7 strelav.

Pozneje je prišel na križarko »Königsberg« poveljnik našega pomorskega zrakoplovstva kapetan vojne ladje Valušnik. Njegov prihod je pozdravilo 11 strelav. Valušnik je obiskal admiral Gladisch in ga pozdravil. Ta mu je odgovoril in se mu zahvalil za lep sprejem, ki je bil v naših vodah prireditelj nemški flotili. Gladisch je pozneje obisk vrnil na naši ladiji. Ob pol 12 se je Gladisch v spremstvu Valušnika in nemškega konzula izkrcal na obali in najprej napravil običajen obisk našim oblastem.

V odsotnosti bana Tartaglije, ki je v Belgradu, je Gladisch sprejel banov pomočnik Zdravković. V imenu mesta ga je pozdravil župan dr. Račić. Dalje ga je pozdravil občinski svetnik dr. Bulić ter mestni poveljnik general Naumović. Admirala so želeli najprijetnejše bivanje pri nas. Zeleni so čim priširnejših odnosov med Nemčijo in našo državo.

Admiral Gladisch se je zahvalil za pozdrav in tudi izrazil željo za čim bližje zveze. Nato je bil mal prigrizek.

Banov pomočnik Zdravković in župan dr. Račić sta vrnila obisk na križarko »Königsberg«, kjer sta bila sprejeta z vsemi častmi. Ob njunem odhodu je bilo izstreljenih 19 strelav.

Nemške vojne ladje ostanejo v Splitu do 21. maja. Ta čas bodo mornarji porabili za izlete v splitsko okolico. Prihod nemških ladij je polu-služben.

Nemški konzul Janković in nemški konzul Drusel in nemški konzul Janković. Njun prihod je pozdravilo 7 strelav.

Pozneje je prišel na križarko »Königsberg« poveljnik našega pomorskega zrakoplovstva kapetan vojne ladje Valušnik. Njegov prihod je pozdravilo 11 strelav. Valušnik je obiskal admiral Gladisch in ga pozdravil. Ta mu je odgovoril in se mu zahvalil za lep sprejem, ki je bil v naših vodah prireditelj nemški flotili. Gladisch je pozneje obisk vrnil

Dekan M. Tomažič na mrtvaškem odru

Maribor, 15. maja.

Težka vest je prispela danes iz kozjanskega okraja v prestolico lavantinske vladikove in globoko prevzela številne pokojnikove tukajšnje prijatelje ter sobrate: padel je eden najizrazitejših predstavnikov starejše generacije lavantinske duhovščine — Marko Tomažič, dekan kozjanski, v 69. letu svoje dobe.

Plemeniti pokojnik je stopil v vinograd Gospodov 1. 1887. ter kaplanoval v letih 1887 do 1894 v Pilštanju, Trbovljah, v Št. Ilju v Slov. goricah ter Konjicah. Od 15. nov. 1894 do 2. februarja 1895 je bil provizor pilštanske župnije; od 3. febr. 1895 pa do 30. novembra 1907 je župnikoval v Pilštanju, tokler ni s 1. decembrom 1907 postal župnik in dekan kozjanski.

Pokojnik je bil vzoren in skrben oče, duhovni voditelj in svetovalec svojim župljanom; vzljubljen so ga. Za velike zasluge na dušebrižniškem in cerkvenem polju ga je lavantinski vladika dr. Andrej Karlin imenoval dne 20. aprila 1928 za konistorialnega svetnika.

Je pa blagega pokojnika dičila vseskozi od dijaških let sem topla narodnostna zavest; skozi desetletja je stal v navalu germanstva na brani slovenskih narodnih pravic in svobod. In te

tople narodnostne zavesti je vzniknila v težkih časih jugoslovanska orientacija, ki se je v letih svobode in zedinjenja očitovale v čvrsti državljanski zavesti. Priznanje je dobil z najvišjega mesta: pokojnik je nosil odlikovanje sv. Save IV. in Belega orla V.

V svoji izrazito altruistični mentaliteti, posvedočevani med drugim v uprav slovenski njegovi gostoljubnosti, ter vseskozi slomškovskem pojmovanju svojega vzvišenega poklica, je dokazal takega občestvenega svojega bistva prenašal na praktična torišča javnega ter odgovornosti polnega delovanja: skozi desetletja je z neutrudno in spodbudno požrtvovalnostjo načeloval kozjanskemu okrajnemu zastopu, katerega agende so v poslednjem času delno prešle na okrajne cestne odbore. Pokojni dekan Marko Tomažič je skozi desetletja stal v središču gospodarskih kulturnih teženj kozjanskega okraja.

Kozjanska dekanija žaluje za svojim očetom, ki ga bo v množstvu spremila v soboto dne 17. t. m. ob 10 dopoldne na njegovi poslednji poti.

Dekanu Tomažiču, vzornemu svečeniku in zglednemu sinu svojega ljudstva, bodi ohranjen večer spomin! Njegova plemenita duša pa bo deležna spominjanja in dopajanja pri Vsemogočnem.

Ljubljana, 15. maja.

Po prirčnem sprejemu, ki ga je priredila Ljubljana v četrtek zvečer slovenskim geografom, so si odlični gostje danes dopoldne ogledali Ljubljano. Ob pol 8 so imeli skupen zajutrek v restavraciji »Zvezdic«, nato pa so se razdelili v skupine in si ogledali razne umetnostne spomenike v Ljubljani, tako muzej, Robbov vodnjak, rimski zid in drugo. Odšli so tudi na Grad ter si dali tam raztolmačiti zemljepisni položaj Ljubljane in njen razvoj.

Od 10 dopoldne pa do poldne so zborovali na univerzi. Seje so imele štiri sekcije: za geomorfologijo, za antropogeografijo, za etnografijo in za regionalno geografijo.

Dopoldne je bila otvorjena v balkonski dvorani univerze razstava »Društva za raziskovanje jame«. Razstava je zelo bogata redkih predmetov iz naših jam, zlasti jame Poltčke zijačke. Gostje so si to razstavo z zanimanjem ogledali.

Ob pol 1 so se gostje odpeljali s posebnim vlakom na Bled. Tam so imeli banket. Zvečer pa so se vrnili preko Ljubljane in Zidanega mosta v Zagreb, kjer bodo zaključili svoj kongres.

Slovenski geografi na Gorenjskem.

Lesce-Blel, 15. maja.

Ob tričetrt na 2 so se s posebnim vlakom pripeljali v Lesce udeleženci 3 slovenskega geografskega in etnografskega kongresa v spremstvu pripravljalnega odbora za kongres in drugih domačih odličnih oseb. Na postaji jih je kljub poljskemu delu sprejelo precejšnje število vaščanov. V imenu radovljiškega okraja je goste pozdravil tajnik Vidie. V imenu domače občine pa Čebulj.

Nato so se gostje v avtomobilih odpeljali na Bled, kjer so imeli v hotelu »Toplice« skupno kosilo. V imenu blejske občine je goste pozdravil in jim napil župan Rus. Za prirčnem sprejem sta se zahvalila v imenu češkoslovaških gostov dr. František Vitašek, profesor za geografijo na univerzi v Brnu, in imenu poljskih udeležencev pa B. Hrijnievčevy, vseučiliški profesor v Varšavi.

Po kosilu, ki je poteklo v prav bratskem razpoloženju, so se nekateri odpeljali s čolni po jezeru. Colne je dal na razpolago lastnik hotela »Malnar«. Drugi pa so se odpeljali z avtomobili ogledovat blejske krasote. Zal, da so dragi gostje morali ob četrt na 5 Bled zapustiti, ne da bi si ga bili dobro ogledali, in se vrniti v Ljubljano. Omeniti je zahvalo lastniku hotela Malnarja, ki je pripravil vso postrežbo in vsakemu posameznemu gostu podaril sliko Blede in okolice z zemljevidom.

žganja in košček kruha in so hlapci popili, smo šli s hriba navzdol. Oddaleč smo zagledali zadnjo pošto Kranj, kamor smo imeli še dobro uro. Pri pošti smo izstopili iz voz ter šli kositi. Potem je gosp. Schikaneder plačal kočijaže iz Inomosta, dal je še vsakemu dobro napitino, kajti prestali so dovolj truda, ker so morali težavno pot korakati večina peš. Na to je vzel pošto do Ljubljane.

Pripeljali smo se v Ljubljano še za dne ter se ustavili pri »Wilden Mann« (še pred 50. leti so Ljubljančanje poznali to gostilno ter so jo zvali »Bidlmon«). Takrat je ta gostilna bila prva v mestu. »Hvala Bogu« zaklicali smo vsi veseli. Polnih 14 dni smo bili na potovanju. Gorje je bilo sedaj-le, da se ni mogel nikdo preobleči, ker vozovi s prtljago niso še prišli.

Šef vlade, grof Kuhn je dal poklicati ravnatelja Schikanedera predse, ter vprašal, kdaj bo prva predstava. Schikaneder je pojasnil, da prtljage ni vozovi še niso dospeli, ker zaradi kovčgov, ki so bili na kočijah in radi blatne ceste in pomanjkanja priprave ni bilo moč naprej. Takoj, ko vozovi dospo, bi se to njegovi Ekscelenci poročilo. Pretekli so trije, štirje dnevi, voz pa še vedno ni bilo. Po mestu se je pa raznašalo: »No, je pa že zopet kaka bagaža komedijantov.« K sreči sem imel pa »Die Holländer« ali »Kaj vse utesne pametna ženska«, v žepu. Imel sem se namreč med potoma naučiti vlogu starega trgovca Lernacha. Šel sem takoj k ravnatelju Schikanederu ter mu to sporočil. Bil je prav vesel. Vse naloge so bile že naučene, le ta mu je manjkala. Prvi dan smo dali »Inkle in Yarik« (Zischka-Bauern) takojimenovali po vasi, kjer so stanovali. Nastopili so z zelenimi krznenimi čepicami ter so izvajali kmečke narodne ples. Imeli

† Hilarija Vodopivca zadnja pot

Maribor, 15. maja.

Kaj je bil plemeniti pokojnik vsem, ki so ga poznali in spoštovali, je pokazalo spremstvo na njegovi poslednji poti. Pogreba, ki se je vršil danes ob 16 iz kapelice na mestnem pokopališču v Pobrežju, so se poleg sorodnikov in številnih znancev udeležili tudi pokojnikov odlični prijatelji, minister za gozdove in rudnike dr. Korošec, okrajni inšpektor dr. Schaubach, mestni župan dr. Juvan, vpkokojni minister Ivan Vesenjaj, predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec ter ravnatelj dr. Jeroveček. Polnoštevilo so bili navzoči tudi uradniki tukajšnje davčne uprave s fin. inšpektorjem Sedlarjem na čelu ter veliko rojakov iz Primorja, ki jim je bil pokojni zvest prijatelj in v težkih dneh blag svetovalec. Za slovo je odpelo slovensko pevsko društvo »Maribore« pod vodstvom kapelnika Janeza Gašperiča dve žalostinki: »Vigrede« in »Blagor mu«.

Plemeniti duši, pokojnemu Hilariju Vodopivcu blag spomin!

Dve čudni nezgodi

Konjice, 14. maja.

V ponedeljek se je pripetila na državni cesti ob vili oskrbništvu Windischgratz čudna, a težka nesreča. Triindvajsetletni Prius Urbanek, vrtnar na gradu Vinarje pri Prihovi, se je po opravih mudil pri oskrbništvu veleposestev Windischgratz. Ko je po končanih poslih sedel na kolo in v nekoliko naglem tempu zavozil od vile navzdol proti državni cesti, je ob mostu zadel v kravo nekega voznika iz Prevrata, ki je vozil žaganje. Krava se je splašila, brcnila Urbaneka v nogo ter ga prevrnila. Padee je bil tako silen, da se je kolo popolnoma zvilo, on pa si v gležnju zlomil nogo. Na tleh ležečega je krava še enkrat brcnila v zlomljeno nogo. Prenesli so ga h g. Gutsmannu, kjer mu je nudil prvo pomoč zdravnik g. dr. Rudolf, ki mu je nogo naravnal in obvezal. Težko poškodovanega je nato g. Petrin z avtom prepeljal v mariborsko bolnišnico, kjer so ga operirali.

Druga nezgoda se je pripetila učencu ljudske šole Bernardu Ajtiču. Igral se je s sestro, dal v usta fižol. Ko je tekel za sestro, mu je fižol zdrknil v sapnik. Trudil se je, da bi ga izkašljaj, pa vse zastoj. Peljali so ga k zdrav-

niku, ki mu ga pa ni mogel izvleči. Težko dihaajočega so prepeljali v bolnišnico v Maribor, kjer se je vendar posrečilo odstraniti tuji corpus iz sapnika. Bernarda bi ta nezgoda skoraj stala življenje, ko bi ga ne bili pravočasno prepeljali v bolnišnico. Posledice pa so vseeno takšne, da mora deček prebiti en teden v bolnišnici.

Velik pevski koncert v Krškem

V nedeljo, dne 23. maja, nastopi v Krškem enajst pevskih zborov, katerih vsak zapoje dve pesmici, a skupno vsi zbori tudi dve pesmici. Vseh pevcev bo okrog dvesto. Pričetek koncerta, ki ga bo prenašala ljubljanska Radioddajna postaja, bo ob 15. uri. Nastopili bodo sledeči zbori in pod vodstvom pevovodij: 1. Krško — gg. Vutkovič, Čander (meš. zb.); 2. Videm — g. Colnar (meš. zb.); 3. Sv. Križ pri Kostanjevici — g. Torkar (moški zb.); 4. Studenec — g. Povh (meš. zb.); 5. Sv. Duh — g. Arh (meš. zb.); 6. kvartet Krško — g. Stiplovšek (moš. zb.); 7. Leskovec — g. Rupar (meš. zb.); 8. Raka — g. Korbn (moš. in meš. zb.); 9. Krška vas — g. Kobal (moš. zb.); 10. Kostanjevica na Krki — g. Lavrih (meš. zb.); 11. Cerklje ob Krki — g. Petelin (meš. zb.); 12. Okrožni zbor — g. Petelin.

Živo kolo

M. Sobota, 14. maja.

Kmetu Kološa Janeza iz Pordasinec je zadela usodna nesreča, katere posledica je, da bo več mesecev ležal v bolniški postelji. Na polje je vozil gnoj. Ker je bila živina od vožnje na neki hriček utrjena, je na vrhu hrička ustavil voz. Z eno nogo je stopil na špičo kolesa. Nekaj minut je počival, potem pa se je hotel počasi spustiti po klancu navzdol. Živino je pogljal preden je nogo odmaknil od kolesa. To mu je bilo v nesrečo. Iz nepojasnjene vzroka se je živina splašila in zdirjala tako naglo, da kmet ni mogel odmakniti noge. Nasprotno noga se mu je še bolj zapletla med špiče. Velika sila ga je vrgla na tla in se je s kolesom vred vrtel po cesti naprej. Šele čez nekaj časa se je rešil. Na cesti je obležal in se ni mogel premakniti. Po vsem telesu je čutil silne bolečine. Najbolj je trpela noga. Kolo mu jo je strlo in je tudi drugače dobil močne udarce.

Med pastirji

Brežice, 12. maja.

Komaj so zacingljali veselo pastirski zvončki, so se začele tudi pastirske zgodbe. Tam ob Krki se je v nedeljo dogodilo tole: Dva 17 letna pastirja, oba Jožeta, sta kot vsak dan, tudi to nedeljo pasla tam ob Krki vsak od svojega gospodarja živino. Oba namreč služita v isti vasi. Nedeljski dogodek pa je razdelil njuno prijateljstvo, ki ju je do sedaj vezalo. Kar na lepem sta se sprla in še celo obkladala z raznimi nelepimi priimki. In končno se je zahotelo mlajšemu Jožetu, da je na starejšem poskušal svojo boksarsko umetnost. To je pa bilo starejšemu že preveč in je kar enostavno z nožem pobožal mlajšega po vratu, da je ta moral v bolnišnico v Brežice. S tem pa se ni seveda te zgodbe konec, in bosta še oba dobila primerne posledice za svoja junaštva pri sodišču.

Lahka vožnja in lahko vodstvo

sta v glavnem odvisna od pnevmatike. Z največjo skrbjo izdelani Continental obroči gladko teko ter olajšujejo delo motorju.

Continental

Zgodovinska črtica od ljublj. gledališča iz l. 1779

(Konec.)

Vozili smo se potem dobrih pet ur, da smo prišli v bližnjo vas. Blizje, ko smo prihajali, toplejši je postajal zduh. V neki gostilni je vsak vzel kozarec vina, zalogaj kruha in vozniki so dali konjem sena in kruha. Ko smo se odpeljali, jel je pihati italijanski veter, imenovan »širokoc« tako močno, da se je sneg in led vidno tajal. Nismo mogli po saneh več naprej, kajti cesta je bila blatna in preplavljena. Ženske so ostale v vozovih, možje pa smo morali hoditi peš dobro uro do bližnje vasi. Prišlo je deževati in tako smo prišli precej premočeni, kočije pa dobre pol ure pozneje, kajti cesta je postala prava močvara. Kosili smo, po kosilu pa smo morali čez visok hrib Wurzen (pač Koren oziroma breg, ki se vzpenja iz Bele peči na Rateče). Ker na saneh nismo mogli naprej, smo od gostilničarja najeli majhne kmečke vozove, na katere smo položili deske. Ker je bilo čez hrib dve uri, smo priprigli vole. Le ženske so se sedle in par mož, vsi drugi smo hodili peš. Utrujeni smo dospeli na vrh. V našo tolažbo zagledamo na levo majhno krčmo. Na naše vprašanje smo dobili odgovor: »Nimimo nič drugega, nego pivo, žganje, sir in kruh.« No, moralo je biti dovolj. Neznani vonj piva mi je vdarjal v nos. Pokusil sem, pa sem se zdrznil, ker sem mislil, da so mi dali zdravilo. »Kaj hudiča je ta pijača, vprašal sem krčmarico. »Ole« (Steinbier) bil je odgovor. »Ole« zakričali smo vsi, pa nikdo ga ni zaradi hudega okusa mogel piti. Med tem so prišli vozovi z voli, gospe so izstopile, da bi se nekoliko ogrele. Ko je vsak od nas vzel požirek

garderobo. Poslal je komornega slugo h krojaču za maske in stvari so se preskrbele. Prvi gledališki list se je nalezil s poročilom: »Gledališča in opera družba Schikanederjeva odpravi gledališče z »Inkle in Yarik« in »Winterquartier in Amerik«. Da se je vsak od nas potrudil, si lahko mislite. Družba je dopadla in neugodne govornice o komedijanski bagazi so prenehale. »Die Holländer« bili so sledeči kos. V tem smo se prav odlikovali. Igra se je vršila točno in vso družbo so ponovno klicali na oder. Ravno med zadnjim aktom je prišel garderobje in naznanil, da so prišli tudi vozovi s prtljago. To je naznanil ravnatelj Schikaneder občinstvu ter za drugi dan napovedal »Groß Essex«, ali »Knezova naklonjenost«. Vse, kar se je lesketalo in svetilo, zvelikli smo iz Schikanederjeve garderobe, da smo olepšali nastop kraljice. Par dni pozneje smo dali opero: »Lisuart in Dariolette«, potem balet »Orfeus in Euridice«, kakor ga ljubljansko občinstvo v taki veličini še ni videlo. Ko so nastopile furije z gorečimi čepicami in plamenicami, jelo je vse kričati: »čepice goré, čepice goré!« Ze je v splošnem preplahu, misleč, da gledališče gorí, hitelo vse iz gledališča, a ravnatelj Schikaneder je stopil na oder, vzel eni furiji čepico raz glavo, jo držal v roki, potem pa jo posadil sebi na glavo ter pokazal, da je iz pločvine ter da na njej gori gobica, namočena v špirt. Ko so ljudje to videli, je nastal splošen smeh in »čepice goré« se je še dolgo raznašalo kot šala po mestu. Vse je šlo dobro. Schikaneder je dobil celo od vlade za predpust kot odškodnino redute. Komično pa je bilo pri tem videti, ko so stopili na oder šišenski kmetje (Zischka-Bauern) takojimenovali po vasi, kjer so stanovali. Nastopili so z zelenimi krznenimi čepicami ter so izvajali kmečke narodne ples. Imeli

so namreč to predpravo za redute. Koncem predpusta je bilo tudi konec komedij, kajti takrat so morala biti v postu vsa gledališča zaprta. Ravnatelj je tekom teh 6 tednov plačeval le polovico gaže.

Ravnatelj Schikaneder je dobil od vlade tudi za sledeče leto dovolilo in obenem priporočilo na vlado v Celovcu, Salzburgu in Linzu, kamor je merila naša pot. Po Veliki noči smo dali še šest predstav in smo odpotovali v Celovec. Odtod smo šli v Linz, kjer nam je šlo precej dobro, ker je bilo občinstvo številnejše in tudi izobraženejše nego v Celovcu in Ljubljani. V Linzu je ravnatelj Schikaneder anonsiral nekega dne »Hamleta«. Ko smo prišli v gledališče, smo bili že preoblečeni in je bil zbran tudi orkester, a ni bilo še žive duše v gledališču. Čakali smo še in še, pa ni bilo nikogar, na kar smo postavili mizo na oder in poslali v gostilne pri »Belem križu« po pečene piške; orkester je muzical, mi pa smo veselo jedli. Drugi dan je dal ravnatelj Schikaneder »Regensburger Schiffe« in gledališče je bilo polno. Iz tega se lahko presodi okus občinstva. Iz Linza smo potovali v Salzburg.

(Knjiga se dobi v Bambergovi tiskarni v Ljubljani, Miklošičeva cesta.)

Kdor si želi nabaviti

aluminijasto, emailirano sivo ali modro kuhinjsko posodo, naj se pred nakupom iste obrne na trdko z železino

STANKO FLORJANČIČ
LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35

Točna in solidna postrežba!

Kaj pravite?

Te dni smo se ergli v boj proti jetiki. — Vse šole so na višji ukaz zapustile za par ur solske prostore ter šle na zrak. Otroci so rekli: Jetiko preganjamo. Moj fant pa je prišel domov in povedal: »Jetiko praznujemo!«

In zdaj se človeku, da je kar oboje res: »Jetiko preganjamo in praznujemo!« — Na eni strani bojo zoper jetiko, na drugi strani pa boj za jetiko. Res se mnogo nedostatkov ne da odpraviti s samo besedo: Nezdružena stanovanja, slaba hrana, revščina; toda pogosto-krat manjka ljudem celo tistega, česar je največ na svetu, namreč čistega zraka. Če ga že ni vedno v delavnici, bi vsaj lahko bil v stanovanju, če bi ga ne skvarili vedno sproti s tobakovim dimom. Kdor pomni nekaj desetletij nazaj, ve, kako se je ta razvada razpasla.

Nekdaj so kadili po malem le možaki svoje »fajfe«, fantje pa ob nedeljah viržinke; sedaj kadijo vse od kraja, moški, ženske, otroci, mladi, stari, zdravi, bolni in kade povsod, v delavnici, v gostilni, na vlakih, avtobusih, kakor po svojih in tujih stanovanjih. Zadržati je nekdo svetoval, da bi naj se ne pisalo: prepovedano je kaditi, pljuvati, ampak: prosim se. A kdor pozna brezobzirnost kadilske strasti, ve, da se prepoved nič ne pomaga, prošnja pa še toliko manj. — Na avtobusih je napis: Prepovedano je kaditi, a prvi prične navadno šofer. Pri vlakih so vozovi z napisi: za nekadilce; a ti vozovi so prav tako zakajeni, kakor vsi drugi, in če se kdo sklicuje na te predpise, mu pravijo: Če ti ni prar, pa pojdi drugam! Zato vsak, ki mu dim teško dene in škoduje, raje potrpi. Nekdaj — med vojno — je bilo prepovedano mladini pod 18 letom dati tobak in alkoholne pijače. Pametna prepoved — na papirju!

Marsikdo nima za kruh, a za tobak mora imeti in za ta strup, ki širi jetiko med mladino, se izdajajo ogromne vsote.

Kaj če bi protituberkulozna liga od tesa do tesa določila dneve proti nikotinu, za prihranjeni denar pa bi si kupili kruha. Ali ne bi bil to tudi boj proti tuberkulozi?

No, in kaj še? Zadržati ste pisali že nekaj o tem: Protituberkulozna liga bo jetiko celo preganjala, če se bo potegnila za boljše življenjske pogoje tistih, ki jih mori jetika: lačnih in od trpljenja izmognanih. — A. T.

Koledar

Petek, 16. maja: Janez Nepomuk; Ubald, škof.

Osebnosti

— Sodniški pripravnik Vladimir Kraut in Jernej Stante pri okrožnem sodišču v Celju in Bogomir Roš pri okrajnem sodišču v Brezicah, so imenovani za stalne pripravnike v 8. skupini, I. kategorije.

Novi grobovi

† Umrla je v Sv. Križu pri Kostanjevici m. Františka Kerin. Pokopana bo danes ob 8 zjutraj v Sv. Križu. Spoštovanim sorodnikom naše sožalje!

† V Mostah-Zeleni jama je umrl včeraj gosp. Stefan Gorjanc, žel. uradnik v pokoju, star 53 let. Pogreb bo danes ob pol 6 pop.

N. p. v. m.!

Mala kronika

★ Sv. maša na Brezjah. Ker vozi od 15. t. m. jutranji gorenjski vlak pol ure pozneje, bo v romarski cerkvi na Brezjah zadnja sv. maša pol ure pozneje, torej ob 10.

★ Izlet Jadranske straže je že omogočen, ker se je oglasilo zadostno število udeležencev. Uresničila se je torej želja odbora in članov Jadranske straže, da poleti na naše morje občudovat krasote Dalmacije. Izletniški odbor naznanja, da je še nekaj mest prostih in sicer v A in B razredu. Kdor se reflektira na boljše mesto, naj se prijavi takoj. Prijavni rok je podaljšan do 1. junija. Prijave pa so z ozirom na zanimanje zadnjih dni nujne. Jadranski straži se je posrečilo pridobiti še nekaj mest na parobrodu in v hotelih, da omogoči vsem to udobno in prijetno potovanje. Interesente opozarjamo na nujnost. Obenem prosimo vse prijavljence, da vplačajo znesek, ker sicer bomo v zadnjih dneh primorani njih prostore oddati drugim. Prijave in informacije se v nadalje; Izletniška pisarna, Ljubljana, Vogelnova ul. 3. Zahtevajte nemudoma prospekte in prijavit se takoj.

★ Pravoslavni koledar. Dne 8. junija se bo na Sveti Gori, v samostanu Vahopek sešla konferenca zastopnikov vseh pravoslavnih cerkva, ki se bo posvetovala o reformi pravoslavnega koledarja. Srbska pravoslavna cerkev bo zastopana po 3 škofih.

★ Regulacijski načrt za Bled je v občinski pisarna na Bledu do 31. maja 1980 razporejen, v katerem času zainteresirani lahko vložijo utemeljene ugovore ali pripombe pri županstvu Bled.

★ Kobalice so začele ogrožati več okrajev v Črni gori. V nevarnosti je 8 vasei.

★ Prešernova koča na Stolu. Podružnica Slovenskega planinskega društva, Kranj, sporoča, da bo Prešernova koča na Stolu od sobote dalje t. j. 17. maja odprta in oskrbovana.

★ Tiskovna pismota. V odgovoru načelnika prosv. oddelka v p. g. dr. Franca Skaberne na našo anketo »Ali je nemščina na naših srednjih šolah potrebna?«, ki smo ga objavili v včerajšnjem »Slovenec«, se mora glasiti v osmem odstavku zadnji stavek »po novem« — Klagovim in ne Klugovim — komentariju itd.

★ Mestni avtobus na progi Ljubljana—Cerkije—Kranj bo od 17. t. m. dalje radi spremembe železniškega voznega reda odhajal iz Ljubljane zjutraj ob 6, kakor sedaj, popoldne pa ob 13 mešob ob 13.30, torej pol ure prej. Iz Kranja pa bo odhajal proti Ljubljani zjutraj ob 8.40, popoldne pa ob 16.

★ Pri gorski vožnji Koenigssal—Jiloviči v CSR je zmagal v sportnem razredu Caraccioli na Mercedesu. Enako je bil zmagovalac za svoj razred grof Arco z Mercedesom. Obroči Continental so se v teh dirkah zopet slajno obnesli. Mercedes je postavil v sportnih dirkah nov rekord. Dirko je smatral kot nekako prvo preskušnjo za evropsko prvenstvo v gorskih dirkah.

★ Kresival. V današnji dobi se zelo radi posmehujejo zdravljenju starega veka. Priznati se pa mora, da so še danes z uspehom v uporabi razna zdravilna sredstva naših prednikov. Kot zdravilo je bil že v starem veku znan ekstrakt pinije. Grškega Eskulapa so često upodabljali s šiško z črvega pinija. Njegovi učenci so uporabljali seme pinije proti katarom bronhijev in jetiki. V iste svrhe služi sok mlade omorike, ki so ga imeli že lekarnarji srednjega veka in se dobiva še danes. Obe zdravilni snovi vsebuje Kresival, ki ga vsesplošno priporoča moderna zdravniška veda in ki je eno najboljših sredstev proti kašlju.

★ Zaprtje spremlja različne posledice. Pozorni moramo biti tudi na najmanjše zaprtje. Polajšanje in urejeno stolicno zasiguro znana Darmol odvajalna čokolada, ki milo in zanesljivo učinkuje in tudi pri trajni uporabi ne postane navada.

Ljubljana

Skupnost karitativnega dela

Anketa na magistratu.

Ljubljana, 15. maja.

Danes dopoldne se je vršila v posvetovalnici mestnega magistrata važna anketa, ki jo je sklical državni zavod za zaščito mater in otrok. Na anketi so bile zastopane vse državne, javne in zasebne karitativne ustanove in organizacije. Namen ankete je bil razpravljati o skupnem nastopu vseh karitativnih organizacij. Banskoupravo sta zastopala b. sv. dr. Karlin in Sedlar mestni magistrat gg. Likozar, Tavec in Sedej, Okrožni urad za zavarovanje delavcev dr. Zajc, mestni fizikar dr. Rus, državni zavod za zaščito mater in otrok dr. Dragaš, društvo »Dobrodelnost« in »Društvo za varstvo vajencev« kanonik Stroj, Vincencijevo društvo g. Janko N. Jeglič, Elizabetino društvo gg. Remčeva in Krekova, odbor »Rdečega križa« in »Društvo za otroško varstvo« dr. Krejči, krajevni odbor »Rdečega križa« g. Malnar, društvo »Skrb za mladino« gg. Miklavc in Simič in »Kolo jugoslovanskih sester« gospa Gašperlinova.

Kaj bo danes?

Drama: Pustolovce pred vrati. Red C. Opera: Pohujšanje v dolini Sentflorjanski E. Lekarne: Nočno službo imajo: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1 in Mr. Bohinec ded., Rimska cesta št. 24.

Kaj Marjančku ne gre v glavo?

Marjanček in njegova sestra Manica sta prišla s svojo mamico v tisti park pred sodiščem. Manica je še majhna dama, tako da ji takele težke črke, kot je »re«, še ne gredo z jezika. Marjan je pa že cel mož po postavi in po letih. Stiri pomladi z letošnjo vred vendarle niso kar tako.

Nista držala dveh minut poleg mamic na klopi. Kdo bi le mirno sedel, ko pa je vse naokrog morje marjetic, ki kar same stegajo vratove: »Na, Marjanček! stopi pome!« Pa še rumen metuljček je odnekod prifrftal in se smukal okrog nežnih marjetičnih glav. Nak, zdaj pa res ne moreta samo sedeti in samo gledati.

Ni se še mamic prav ogledala krog sebe, že sta ta dva živa srebra spozela s klopi in se spustila v travo. Manica je imela že polno pest dolgopeceljatih belih glav, Marjanček pa skakal za bežnim metuljčkom, ko se je mamica zavedala njenih prepovedanih dejanj.

»Brž sem! Ne smeta! Bo prišel stražnik!« je prestrašena vikala od pogledu na pomendrano travico.

»Ja, kako da ne? Zakaj ne bi smela natrgati cvetlice?«

»Stražnik ne pusti!«

»Pa ga bom lepo prosil! Saj tudi tebe prosim! Boš videla, da bo dovolil!«

»Ne bo ne, ker ne sme!«

»Zakaj ne sme?«

»Ker mu mestni magistrat ne dovoli.«

»Zakaj pa ta ne dovoli?«

»Ker so mu mestni očetje prepovedali.«

»Ali ti lahko trajo?«

»Ne, ker jim župan ne pusti.«

»Ja mamic, župan pa vendar lahko trga marjetice in hodi po travi.«

»Rečem ti, da župan prav tako ne sme, kakor tudi ti ne.«

»Kdo pa lahko županu kaj takega prepove?«

»Bank« je začela mamica nakratko odgovarjati.

»No vidiš, mamica,« se je zmagovalno vzdostil Marjanček, »že vem, ban pa sme trgati cvetlice in skakati po travi!...!«

»Ne! Stražnik bi tudi njemu kaj takega ne dopustil!«

Marjančku se je pobesil nos. Da je stražnik takšen gospod to mu ni šlo v glavo. Še banu ne pusti skakati po travi... Oh, ti grdi stražnik!

★ Izlet k Sv. Katarini priredi v nedeljo, dne 18. maja Slov. glasbeno društvo »Ljubljana«. Odhod iz glavne kolodvorice ob pol 8 zjutraj. Izlet bo celodnevni. Ob pol 11 bo v cerkvi sv. Katarine sv. maša, pri kateri bo celokupni društveni zbor. Po odhodu povratke preko Toškovega čela do gostilne pri Miklavcu v Dolnicah. Tamkaj skupno kosilo. Popoldne prosta zabava ob petju in godbi. Za povratek v Ljubljano bodo preskrbljeni avtobusi.

★ Sv. maša na Rožniku. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo v nedeljo 18. t. m. sv. mašo na Rožniku. Pri sv. maši bo pel društveni pevski zbor. Društvo vabi k udeležbi vse člane in prijatelje. Pričetek ob 7. uri.

★ V poročilu o prazniku bl. don Boska se je zamenjal ime presvetlega g. škofa koadjutorja z g. stolnim župnikom, kanonikom dr. Klnarjem. Ni pridigoval Presvetli, ampak g. kanonik dr. Klnar, pač pa je imel pontifikalno sv. mašo presvetli g. škof koadjutor dr. Rožman.

★ Razstava Društva za raziskovanje jam, prirejena o priliki vseslovenskega geografskega kongresa v balkonski dvorani univerze ostane za občinstvo odprta še v petek in soboto ves dan ter v nedeljo do 12. Vstopnina 5 Din, za dijake 3 Din.

★ Ko moči zapuste človeka. Murska Sobota. Splošno sočutje je vzbudila v Murski Soboti smrt Jožeta Eršteina, ki je bil pred 82 leti edini sloboški pismonoša. Zadnji čas je živel umrl v velikem pomanjkanju. Kruh si je služil na ta način, da je bil za čuvaja pri hišah, v katerih so imeli bolnika s škrlatinko. Postal je tudi žrtev te službe. Na straži se je prehladil, dobil pljučnico in ta ga je spravila v grob.

★ Pri težkočah v želodec in črevih, pomanjkanju slasti, lenivem odvajanju, nape-njanju, gorečici, pehanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnjenju k bljuvanju povzroči 1 do 2 čaši naravne »Franz-Josef« grenčice temeljito čiščenje prebavil. Izjave bolnišnic dokazujejo, da »Franz-Josef« vodo radi jemljejo celo težko bolni in da se dosežejo z njo veliki uspehi. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— PEGE — »Creme Orizol« Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalogar: »Cosmochemin«, Zagreb, Smilčićeva 23. Telefon 49-89.

Maribor

□ Minister dr. Korošec v Mariboru. Včeraj dopoldne je prišel v Maribor minister za gozdove in rudnike dr. Korošec. Popoldne se je udeležil pogreba pokojnega Hilarija Vodopivca, danes dopoldne pa odpotuje v Belgrad.

□ Iz sodne dvorane. Pred senatom trojice se je zagovarjal včeraj 53-letni trgovec Marin Baković iz Splita; obtožuje se, da je potvoril zasebno listino in sicer naročilnico za 250 litrov dalmatinskega vina s strani Aleksandra Hazoka s tem, da je pri ustni razpravi dne 7. novembra 1929 v Murski Soboti in pravdni zadevi tožeče stranke Bonačić in Baković zoper toženo stranko A. Hazoka to potvorjeno naročilnico predložil sodišču, ki ga je s tem spravil v zmotu, radi česar bi naj Hazok trpel na svojem premoženju 1000 Din presojajočo škodo. — Na zatožni klopi je sedel včeraj radi zločinstva zoper življenje in telo 19-letni viničarski sin Ivan Simontič iz Ivanjskega vrha; obtožuje se, da je dne 9. februarja t. l. v Osečnem vrhu prerezal z nožem posestniškemu sinu M. Hobotu spodnjo ustnico, radi česar je ostal tako poškodovan obraz trajno skazen; razen tega se tudi obtožuje, da je v Oseku udaril Karla Hojsa s kolum po glavi ter levem in desnem podlaktu. Razpravi je vodil sodnik okrožnega sodišča Posega, dr. Lešnik in dr. Kolšek prisednika. Obtožbo je zastopal višji državni pravdnik dr. Jančič. Baković je bil obsojen na en mesec ječe, Simontič pa na tri mesece in en teden strogega zapore.

□ V unioenskem kinu se predvaja od danes naprej pa do vključno 20. t. m. znani film »Dvoje mladih src«, v katerem nastopata v glavnih vlogah Barbare Kent in Glenn Tryon; režijo je izpeljal z rutino ter redko uprizoriteljno silo Paul Fejos, eden najnadarnejših in najpopularnejših filmskih režiserjev. Vse je tako enostavno, nepri-siljeno in kakor samo po sebi dano; brez odvečnih zapletljivost in slehernega sledu kakšnega odvratnega intelektualizma ali iz vseh vetrov skupaj znešene problematike. Toda ravno v tem je skrivnost omenjenega filma: da toplo učinkuje in da privablja prijatelje nesenzacionalnega filma. Vsi ti bodo gotovo rade volje izkoristili ugodno priliko, ki se jim nudi.

□ Smrtna kosa. Umrl je v visoki starosti 75 let posestnikova žena Neža Havranek, Praprotnikova 130. Pogreb pokojnice bo danes ob 15 uri iz mrlišnice mestnega pokopališča na frančiškanskopokopališče v Pobrežju.

□ Ribičeva sreča in smola. Znani mariborski ribič strojevodja I. Maher je imel včeraj pri svojem ribiškem poslu v bližini sv. Petra izredno ribiško srečo in smolo hkrati. V njegovi mreži se je bila znašla 8 kg težka vidra, ki je v Dravinem vodovju zelo redka prikazen. Pri dviganju izredno dragocenega ribiškega plena pa se je mreža pretrgala; v svobodi ogrožena vidra pa je po bliskovito izginila v Dravinem valovju.

□ Poučni izlet mariborskih kovinarjev na Jesenice. Kovinarski vajenci in pomočniki III. letnika obrtno-nadaljevalne šole v Mariboru priredijo pod vodstvom g. učitelja Poljanca in ključavničarskega mojstra Kumerca 18. in 19. t. m. dvodnevni poučni izlet na Jesenice, kjer si bodo ogledali naprave »Kranjske industrijske družbe«. Izlet se vrši ob vsakem vremenu. Izletniki se zbirajo v nedeljo ob 5 zjutraj pred glavnim kolodvorom. Hvalevredno pobudo tukajšnje kovaške zadruge, ki omogoča s prirejanjem takih izletov brezplačno izpolnjevanje kovaškega naraščanja v svoji stroki, moramo ob tej priliki najtopleje pozdraviti. Taki poučni izleti naj bi bili v korist in pouk tudi obrtnemu naraščanju drugih strok.

□ Posledica tihopastva. Na zatožni klopi je sedel včeraj v razpravni dvorani 53 tukajšnjega okrožnega sodišča četvorka: 30-letni posestnik Josip Vaš, 63-letni posestnik Josip Vaš, 28-letna posestnikova žena Marija Vaš ter 60-letna posestnikova žena Terezija Vaš. Vsi štirje se obtožujejo, da so se dne 9. decembra 1929 v Selu s silo zoperstavili finančnimu organoma Jerneju Kerčegu in Maljatu Kerčevu in sicer ob priliki, ko sta oba prva obdolženca prekorajčila madžarsko mejo, noseč s seboj od onstran meje 1100 omotov madžarskega tobaka za pipo, ki sta jih zasačena na pobegu vrgla od sebe. Ker je prišel k razpravi samo 63-letni Josip Vaš, se je razprava morala preložiti.

□ Torej je res bil srnjak. Z ozirom na našo tozadevno notico o skrivnostnem srnjaku v predvčerajšnji številki nam sporoča vrtnar Ivan Jemec, ki je obenem tudi znan nimrod, da je srnjaka sam videl in sicer v lastni vrtinariji v Askerčevi ulici; srnjak je po bliskovito ubral proti trem ribnikom. Vsekar: redka, sila redka prikazen v Mariboru.

□ Izpod dravske brvi v obliem Dravinih valov. Brezposelni mesarski pomočnik Matevž Klavž iz Studence je bil splezal pod dravsko brv v Koroškem predmestju ter obvisel nekaj časa pod brvjo. Navzlic pripravljanju pasantov, naj opusti nakano samoumora, ker je življenje ipak lepo, se je pognal v Dravo ter izginil v njenem valovju. O dogodku so pasanti obvestili stražnico na Koroški cesti.

□ V knjižnici Prosvetne zveze na Aleksandrovi cesti 6 so na razpolago razne knjižne novosti. Iz domačega knjižnega trga omenjamo: Fr. Bevk-Julijan Sever in Danilo-Spomini; iz nemškega knjižnega trga: Chesterton, Der unsterbliche Mensch; Czibulka, Berühmte Weltfaher; Hatvany, Bondy jo; Fink, Mich hunger; Glais-Horstensau, Die Katastrophe; Ronge, Kriegs u. Industrie Spionage; Salten, Bambi; Jelusich, Caesar; Undset, Frau Hilde; Bonsels, Indienfahrt. — Iz italijanskega knjižnega trga: Grazia Deledda, La madre. — Prijatelji in pospeševalci dobrega in lepega čtiva se bodo češče oglašali v omenjeni knjižnici, ki je ena najzvoorneje urejenih ter največjih v Mariboru.

□ Društvo drž. upokojencev v Mariboru. Občni zbor se ne vrši 18. ampak 25. t. m. ob pol 11 v Gmbrinovi dvorani. Upokojenec štev. 4 izide po obnem zboru.

□ Pravcato zalogo kolesnih delov so iztaknili policijski organi na Teznu. Omenjeni policijski plen se je posrečil na podlagi izpovedi nekega aretirane tatu koles, ki je povedal, ko mu je ukradeno kolo prodal. Policija je tamkaj izvršila hišno preiskavo in našla cel laboratorij raznih kolesnih delov imena aretiranih oseb, ki so s tem v zvezi, ter druge podrobnosti se drže v interesu poteka preiskave v strogi tajnosti. Morebitne prizadete stranke naj se tozadevno prijavijo pri predstojništvu mestne policije na kriminalnem oddelku.

□ Kokain. Zasliševanje krivcev, prizadetih pri razpečavanju dozdevnega kokaina, o čemer so poročali že v predvčerajšnji številki, se je pri tukajšnjem carinskem inspektoratu zaključilo. Ker se ni moglo ugotoviti, da-li se je predmetna snov spravila v Maribor preko meje ter ni carinska oblast kompetentna, izreči v tej zadevi obsodbo, se bo zadeva izročila politični in finančni oblasti, oziroma tukajšnjemu državnemu tožilstvu v nadaljnje postopanje. Kemično preizkuševališče je dognalo, da je vzorec, ki je služil kot osnova pogajanj, vseboval pristni kokain, dočim so vsebovali ostali vzorci falsifikat v obliki sode bikarbonata.

Celje

• **Pevski zbor Katol. prosv. društva** v Celju ima drevi po šmarinah v običajnih prostorih svojo pevsko vajo. Vsi in točno!

• **Glasbena Matica** v Celju priredi svoje vsakoletne šolske nastope tudi letos v celjskem mestnem gledališču dne 18. t. m. ob 10 dopoldne, dne 19. maja ob pol 7 zvečer, v dne 20. in 21. maja ob pol 7 zvečer, končno pa 22. maja ob 8 zvečer klavirski večer. Vse prireditve razen klavirskega večera, za katerega je določena malenkostna vstopnina, so brez vstopnine le proti sporedu. Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo.

• **Knjižni dar Slovenske Matice** je došel in naj člani knjige prevzamejo pri poverjeniku. Oni, ki so prejeli za plačilo članarine položnice, se morajo pri prevzemu knjig izkazati s čekovno priznanico, da so članarino že poravnali.

• **Redna seja mestnega obč. sveta** celjskega se vrši ob 6 z navadnim dnevnim redom. Poslednja seja je bila vsled odsotnosti zadostnega števila odbornikov nesklepčna.

• **Dolgo pogrešana suknja.** Ze v novembru 1928. leta je bilo, ko je bila v celjski mestni osnovni šoli ukradena optičarskemu vajencu Martinu Cokanu 600 Din vredna suknja. Te dni pa je bila suknja najdena in to pri delavcu Matovu Friču v Sp. Hudinji, ki pa na tatvini ni ničesar skriv. Kupil jo je namreč od čevlj. vajenca, ki zopet trdi, da mu jo je za 175 Din v novembru 1928 prodal neki nepoznan mož. Obliče suknje se je med tem časom kajpak že znatno spremenilo in pomeni najdba za oko postave brez dvoma velik uspeh.

• **Naše poročilo o stavbnem gibanju** moramo še nekoliko izpolniti. Čeravno obeta tudi letos v Celju precejšnje zaposlitev stavbnih obrtnikov in delavstva, vendar ta zaposlitev ne bo polna. Mogli bi pa biti delavci in obrtniki skozi leta popolnoma zaposleni, če bi se nadaljevalo delo na priletni regulaciji Savinje, tej najobutnejši točki celjskega stavbnega programa. Tu in tam pač prodre v javnost iz poročil celjskega mesnega občinskega sveta drobce o stanju tega vprašanja, vendar smo mnenja, da bi morali merodajni čimiteži to delo znatno pospešiti, da ne postane iluzorno še to, kar je na regulaciji izvršenega. Splošno mnenje strokovnjakov je, da bodo pričetka dela pri prvem železniškem mostu ob večji poplavi odplavala proti Laškemu in z njimi lepi stotisoči, ki so se za ta dela porabili. In takih poplav se nam je sodeč po sedanjem vremenu, resno bati. — Druga stavbno gibanje zadevajoča prečka točka je asfaltiranje mestnih ulic iz kaldrminskega fonda. Ta zadeva se vleče že tudi skozi leta in leta. Med tem ko v drugih mestih na ta račun delajo in tudi denar dobivajo, pri nas ne pridemo nikamor in mestne ulice dobivajo vedno bolj značaj razvalin, kar vse nas seveda za tujski promet izredno priporoča. To dvoje vprašanj je za zaposlitev obrtniškega, delavskega in trgovskega, za estetski podvig zunanje obraza mesta ter za varnost in zboljšanje higijskih razmer na vse važnih, pa naj bi jih zato merodajni čimiteži važnosti primerno reševali. — Kar se tiče stavb v mestu samem, pa naj bi nekateri hišni posestniki vendar le posvečali zunanosti svojih poslopj malo več skrbi. Tu je omeniti predvsem razvaline starega sodišča v Prešernovi ulici, ki postaja pravzaprav posebnost Celja. Tujec se nehoti ustavi pred to podrtijo — v dostojni distanci seveda in v strahu, da mu iz dvonadstropne stavbe ne prileti kaj na glavo — ter občuduje možnost, da je kaj takega v letoviščarskem mestu mogoče. Pa tudi nekatere privatne hiše se odlikujejo po vzornem zunanem obliju. Tako je n. pr. hiša na vogalu Vodnikov in Kr. Petra ceste, ki po barvah in ometih nudi nazorno sliko raznih adaptacij, ki so se na tej hiši v zadnjem času izvršile.

• **Pri sv. Jožetu nad Celjem** je bilo v nedeljo — na god varstva sv. Jožeta — kaj zelo živahno. Po deževnih in skoro zimsko mrzlih dneh je nedeljski solnce privabilo na prijazni grice stotine in stotine častivcev velikega božjega Rednika, kakor je to že zdavna tu običaj. Ob 10 dopoldne sta bili istočasno v in zunaj cerkve pridigli, ki jim je ljudstvo z vzorno zbranostjo prisostvovalo. Pri nato vršeti se slovesni sv. maši je pod vodstvom skladatelja g. Al. Mava vrgledno prepeval domači cerkveni pevski zbor, pomnožen z nekaj dobrimi glasovi iz mesta. Žegnanje je bilo močno čutili tudi v mestu, kjer so si ves dan gručarjarje ogledovale celjske zanimivosti, žal pa tudi zelo močno celjske gostilne.

• **V celjski bolnišnici so umrli:** Dne 10. maja Peter Zlatoper, 32-letni samski delavec iz Gozdika pri Grizah; istega dne 38-letni Jožef Remšak, dninar iz Šmartnega ob Dreti; dne 12. maja pa 58-letni Kladnik Anton, občinski revež iz Luč. N. p. v m.l.

• **Autobus Celje-Dobrna** bo od včevši 15. t. m. do včevši 14. junija t. l. vsled počenjajoče kopališke sezone vozil štirikrat dnevno tja in nazaj. Iz Celja bo vozil 7.45 kakor doslej, nadalje 10.10 od ljubljanskega oz. zagrebskega osebne vlaka, 13.50 od ljubljanskega in zagrebskega brzovlaka in 20.30 od večernih osebnih vlakov iz Ljubljane, Zagreba, Maribora oz. Rogaske Slatine. Iz Dobrne v Celje pa bo vozil 6.05 na vse osebne vlake iz Celja, 8.45 na osebni vlak iz Ljubljane, Zagreba proti Mariboru, 11.55 na brzovlak proti Mariboru, iz Ljubljane, Zagreba, ter 18.25 na obo osebni vlake zvečer proti Ljubljani oz. Zagrebu in proti Mariboru oziroma Rogaske Slatini. Popoldanski avtobus, ki je doslej vozil iz Celja v Dobrno ob 14.40, ter iz Dobrne v Celje ob 16 uri od včevši 15. maja t. l. odpade.

Jesenice

1000 metrov nad morjem. V nedeljo 18. maja priredi gasilno društvo pri Sv. Križu nad Jesenicami svojo »Narcizno veselico«. To omenjamo radi tega, ker je to po številu gotovo najmanjše gasilno društvo najbrže najvišje v vsej Jugoslaviji. Bilo je šele pred kratkim ustanovljeno radi številnih požarov na Gorenjskem. Torej, najmanjše, najmlajše in najvišje.

Romarij k Sv. Hemi na Koroško, kakih 40 po številu, so se v sredo dopoldne odpeljali z jeseniškega kolodvora. Večina je bila iz loške okolice, a tudi na Jesenicah se jih je pridružilo nekaj. Med temi častitljivi starček g. Vergel iz Stare Save, ki je bil že pri Sv. Hemi, da sam ne pomni kolikokrat. Do Celovca se vozijo z vlakom, od tam pa peš k Gospej Sveti in dalje na Gornje Koroško. Vračali se bodo skozi Jesenice v soboto.

Homec

Lepo slovesnost je praznovalo gasilsko društvo Šmarca-Duplica preteklo nedeljo. V Šmarci se je udeležilo sv. maše in pridige za gasilce, ki jo je imel gosp. župnik Govekar s Homeca. Po službi božji so odkorakali gasilci med sviranjem kamniške godbe v Duplico pred Remčovo tovarno, kjer so defilirali, nato pa je načelstvo gas. društva Šmarca-Duplica izročilo blagorodni gosp. Remčevi častno diplomu, s katero imenuje društvo velezašludno gospo Remčovo za svojo častno članico. Slovesnosti so se udeležili načelnik župe g. Cerar iz Kamnika, veletovarnar ing. Remec, župan Vavpetič in mnogo občinstva. Gospej Remčevi, veliki dobrotnici cerkve in gasilstva, naše najiskrenejše častitke!

Že dve skodellici kave

vsebuteta dovolj kofeina, da pokaže upliv v nemirnem spanju razburjanju živcev, močnem bitju srca, vročini v glavi, tresenju rok, bolečin v ledvicah.

Če želite imeti vse prednosti pri uživanju kave, morate piti kavo Hag brez kofeina. Vi imate potem dvojno jamstvo: za prama kvaliteto in popolno neškodljivost.

K A V A H A G

Vurberg

Najlepša izletna točka za Ptujčane je Vurberg. Tja gori lahko prideš ali po okrajni cesti skozi Grajeno ali po cesti skozi Vičavo za Dravo do nove vurberške restavracije Cvetko. G. Josip Cvetko je lani postavil novo lično poslopje ob Dravi. Je jako spreten v svoji stroki, ker je bil več let v službi na Dunaju in deset let plačilni natak v kolodvorski restavraciji v Mariboru. Od te restavracije greš lahko dalje ob Dravi na Vurberg pri prijetnem hladu in šumenju vode, ali greš proti severu v breg in po slemenu krčevinskega hribova naprej do svojega cilja. Od tu imaš prekrasen razgled na Haloze, na celo dravsko polje, na Pohorje, na koroške hribe in na Slovenske gorice.

Če greš pa po okrajni cesti skozi Grajeno, te pelje lepa cesta mimo skrbno obdelanega polja na Vurberg. Tam imaš priliko počivati pod košatimi bresti in bukvami ter sprehajati se po smrekovih gozdi. Vidiš tudi lepe vinograde in mnogo sadonosnikov, ker Vurberg prednjači v sadjereji celemu ptujskemu okraju. Pogledaš lahko tudi v mično cerkev Matere božje, kjer je posebno zanimiv veliki oltar iz pisanega italijanskega marmorja iz 16. stoletja. Tudi stari grad smeš ogledati od zunaj. Vhod pa je izletnikom navadno prepovedan, da se ne vznemirjajo bolniki, ki se zdravijo v ruskem sanatoriju.

Pa ne le za Ptujčane, tudi za Mariborčane in druge je Vurberg važna izletna točka, kar potrjuje skušnja, ker tukaj večkrat vidimo cele družbe iz Maribora, ki pridejo sem ali peš ali se pripeljejo v avtomobilih. A ne le iz domačih krajev, tudi iz Hrvaške, Srbije in iz tujih držav pride sem dosti izletnikov radi ruskega sanatorija, katerega vodi daleč znani specialista g. dr. Boleslav Fr. Okolokulak. Vsi ti imajo prihod opozovati tu našo slovensko zemljo, katere lepoto naravnost občudujejo.

Školja Loka

Dnevne vesti. Klopice ob naših izprehodih potih so že vse popravljene, mnoge tudi na novo postavljene. Najlepše se zahvaljujemo Opleševalnemu društvu, ki je tako hitro ustreglo našim željam. — Obratno pa še vedno čitamo fiste grde neslovenske napise »K kopališče«, in prav takšen napis se blesti na postaji v Retečah. Ali nas ne bo prav nič sram sedaj, ko v kratkem pridejo letoviščarji v Loko, pa bodo na tolikih krajih videli dokaz, da ne znamo slovenski? Mislimo, da se črka — k — prav hitro lahko spremeni v pravilno — h. Naj odbor ta drugi opomin upošteva. — Na naši škofjelški postaji so napravili nov vodnjak in nekoliko razširili peronski prostor pred postajo. — Gospod Matevž Hafner je prav moderno preuredil svoj prostor za mesnico. — V nedeljo, 11. maja 1930 je bilo v Sečah hirmanih 345 dečkov in deklic. — V nedeljo so pokopali na škofjelškem pokopališču mater »Spejelško«, znano posestnico od sv. Florijana.

Šoštanj

Radovedno ljudstvo. Ze nekaj dni sem je bil kolodvor ob prihodu vlaka iz Celja nenavadno poln občinstva. Ljudje so namreč mislili, da bodo eskortirali v Šoštanj Cehnerja, ki je, kakor znano, izvršil zločin nad Cavninkovo. Radovedneži pa niso prišli na svoj račun. V ponedeljek pa se je zbrala precejšnja množica ljudi na pokopališču, kjer je spet pričakovala, da pripeljejo zločinca. Prišla pa je samo komisija zdravnikov in sodnih izvedencev, ki je izvršila ekshumacijo trupla Cavninkove.

Uspela prireditev Materinskega dneva. Mladinski pevski zbor PRK je priredil v nedeljo pod marljivim vodstvom učitelja g. Vrežnje Materin dan. Mladi pevci so izvedli težek spored zelo dobro in so želi zasluženo priznanje številnega občinstva.

Novo tenis igrišče. Tovarna Woschnagg je zgradila v širokem novo, prostorno in moderno urejeno tenis igrišče. Šoštanj ima sedaj tri tenis prostore, kar je za naše mestce gotovo veliko.

Smrtina kosa. V visoki starosti 87 let je umrla Marija Aram. N. v m. p.l.

Na smrekovce bodo pohiteli naši planinci 28. t. m. in ne, kakor je bilo objavljeno v zadnjem dopisu na »Smrekovke«.

Mežica

Slovensko planinsko društvo, podružnica »Peca« v Mežici, naznanja vsem članom, kakor tudi ljubiteljem planin in posetnikom naše vase Peca, da se Uletova koča na Peci otvori v soboto, dne 17. maja 1930 za letošnjo sezono in ostane nadalje odprta. Za okrepčila bo preskrbela naša preizkušena oskrbnica, ki je že v lanskim sezoni zadovoljila marsikatero lačnega in željnega planinca s svojo kuhinjsko prakso in dobro kapijico, ki jo preskrbi marljivi gospodarski odsek podružnice.

Laško

Materinski dan proslavi žensko društvo »Blago srce« v Laškem s sodelovanjem P. R. K. v nedeljo dne 18. t. m. Dopoldne se bodo razpečevale cvetice po mestu, ob 11 pa se vrši v šoli prireditel. Na programu so: slavnostni govor, deklamacije, prizorčki in petje. Na predvečer, to je v soboto 17. t. m. se predvaja v laškem kinu film »Mati«.

Alphonse Daudet

(K devetdesetletnici rojstva.)

V zadnjih letih je prevodna književnost pri nas zelo narasla. Prevajamo iz vseh literatur, dobro in slabo, potrebno in nepotrebno, brez zadostnega kulturnega vidika in brez vsakega ekonomičnega vprašanja, ki pri tako malem narodu kakor smo Slovenci nikakor ni zadnje.

Med pisatelje, ki jih prav mnogo prevajamo, a še danes nimamo nobenega njihovega postenega dela v celoti, spada ravno Alphonse Daudet, veliki pevec Provence in eden največjih francoskih pisateljev. Alphonse Daudet se je rodil v Nimesu v solnčni Provenci 13. maja 1840. Otroška leta je preživel doma, ko pa so starši izgubili imetje, je kmalu okusil vso težavo življenja. Komaj petnajstleten je prišel za prefekta v neki zavod, kjer je moral prenašati zaničevanje in prezir od prevzetnih pahljavev bogatih staršev. To svoje bedno življenje je pozneje na nedosegljiv način orisal v autobiografskem romanu »Le Petit Chose«. S sedemnajstimi leti se je odpravil v šumni Pariz, da tam poskuša srečo. Od kraja je šlo slabo, pisal je pesmi, novele in drame, a nihče se ni zmenil za njegove produkte. Če ne bi bil imel brata Ernesta, ki ga je preživljal, ne vem, kako bi se bilo obrailo njegovo življenje. (Temu bratu je postavil kasneje krasen spomenik v že omenjenem delu »Le Petit Chose«.) Končno je vendar dobil mesto pri nekem časopisu — in pa založnika za zbirko pesmi, ki jih je krstil za »Les Amoureux«. Zdal se mu je sreča nasmešnila, pesmi so dosegle precejšen uspeh in Daudet je dobil celo službo tajnika pri grofu de Morny. Pozneje se mu ni bilo več treba boriti z materijalnimi težavami, l. 1867. se je oženil in živel srečno do svoje smrti 16. decembra 1897.

To bi bilo v glavnih potezah Daudetjevo zunanje življenje. Nas zanima predvsem njegovo književno delovanje, ki si ga hočemo v naslednjem ogledati.

Daudet je imel petnajst let, ko je napisal svoj prvi roman »Léo et Chrétiennne Fleury«. Dopisoval je v najrazličnejše časopise, si izboljševal slog in bogatil domišljijo. Leta 1869. je zbral nekaj črtic in novel in jih izdal v knjigi pod naslovom »Pisma iz mojega mlina« (Lettres de mon moulin), ki so brez dvoma njegova najboljša knjiga svetovne vrednosti. Pred kratkim sem bral, da je mnogo črtic te zbirke spisal Daudet skupaj z nekim drugim pisateljem. Nočem dalje razpravljati koliko je na tem resnice; naj bo kakorkoli, gotovo je pri tem več (če ne vse!) Daudetjevega kakor pa njegovega tovariša. To potrjujejo tudi črtice in slike v »Contes du Lundi« in »Le Petit Chose«, ki jasno kažejo na skupnega očeta. »Pisma iz mojega mlina« (odslej jih bom imenoval kratko »Pisma«) od kraja niso imela dosti uspeha. Šele kasneje, ko je izdal večje romane, so spoznali vrednost njegovih krajsih del, kjer je dosti močnejši in izrazitejši kot v dolgih romanih. »Pisma« so že prevedena v vse kulturne jezike, le Slovenci jih še nimamo. Pa se prevajajo tudi pri nas, več ko polovica jih je že izšlo po raznih časopisih. Res bi bilo potrebno, da že dobimo celotno knjigo, kajti tu notri so naravnost biseri, ki jim ni para v francoski književnosti. Naj jih omenim samo nekaj: »Tajnost starega Cornillea« (Le secret de maître Cornille), »Koža gospoda Seguin« (La chevre de M. Seguin), »Zvezde« (Les étoiles), »Stari ljudje« (Les vieux) divna pesem starosti, nedosežna »Legenda o človeku z zlatimi možgani« (La légende de l'homme à cervelle d'or), in še katera druga. Pred šestdesetimi leti so izšla »Pisma«, pa so danes še prav taka umetnina kakor so bila takrat in kakor bodo čez šestdeset let. Umetnost je nad časom.

Razen »Pisem« je izdal Daudet še eno zbirko črtic in novel »Contes du Lundi« (»Torkove zgodbe«), ki ne zaostajajo daleč za »Pisem«.

To bi bila prva stran Daudetjevega dela, kjer nam riše in slika solnčno Provenco, njeno lepoto in vesel značaj južnjaka kakor malokateri francoski pisatelj. Tako te potegne za sabo, da kar začutiš žgoče solnce in brneče ozračje, nad tabo se boči ko turkiz čisto in modro nebo in okoli sebe slišiš cvrketanje črčkov in veselo petje obiralec grozda. Te nam je pričaral Daudet Južno Francijo z vinogradi in mlini na veter. Druga, nič manj važna in prav tako lepo orisana je domovina »Tartarina Tarasconca«, ki je personifikacija živahne južnjaške narave. (To delo je že pred leti izšlo v slovensčini, a ga danes več ni moči dobiti.) Tukaj nam je pokazal Daudet svoj humoristični talent, ki pa v naslednjih dveh delih »Tartarin v Alpah« in »Tarasconsko pristanišče« ne doseže več prvotne višine.

Daudet je izdal tudi lepo število daljših romanov, ki pa se mu niso tako posrečili, ker ni znal dejanja zadosti koncentrirati okrog glavnega junaka, marveč se je izgubil v risanju značaja. Vendar je vredno omeniti vsaj nekatere kakor »Numa Roumestan«, »Jacke«, »Fromont jeune et Risler aîné«, »Le Nabab«, »Les Rois en exil«, »Saphor«, ki jo je poslovenil O. Zupančič. Mnogo vršice je dvignil tendenčni roman »L'Immortelle« (Nesmrtnik), kjer se norčuje iz Francoske Akademije in Francoskega Instituta. — Poskusil se je tudi v drami, a z manj srečo. »L'Arlesienne« (Arležanka) se danes še tu pa tam igra.

Daudet je realist, toda popolnoma drugačen ko Zola ali Flaubert. Njegov realizem ne prehaja v naturalizem, ima nasprotno mnogo celo romantičnih primesi. Nekateri pravijo, da je sentimentalen realist, kar pa ne bo trdno držalo, raje je impresionist z zelo bujno domišljijo. Jaz bi mu pri nas vzporedil Likoviča, ki riše dosti podobne slike kot v »Pisem« in v »Contes du Lundi«. — Posebno rad ima male ljudi in njihovo usodo in sam pravi, da je njegova naloga opisovati zgodovino ljudi, ki je sicer ne bi imeli. Kljub vsej tragiki so njegova dela vedra kakor provencalesko nebo, ki ga je tako ljubil vse življenje.

V »Pisem« pravi Daudet o Mistralovem poemu »Calendal«: »Predvsem pa najdemo v tej pesnitvi Provanso, njeno morje, gore in pokrajino, njeno zgodovino, navade in legende, ves preprosti in svobodni narod, ki je pred smrtjo se našel svojega velikega pesnika... Zdal pa potegnite železnice, postavite telegrafске drogeve in izženite iz šol provencalesčino! Provansa bo vekomaj živela v »Mireille« in »Calendal«... Kar je rekel Daudet o Mistralu, lahko rečemo mi o njem samem: Provansa bo vekomaj živela v Daudetjevih delih, zlasti še v »Pisem« iz mojega mlina« in v »Tarasconcu«.

J. Zdolanji.

Rogaška slatina

Koliko se je v Rogaske Slatini v preteklem letu popilo in pojedlo? 51.220 l vina, 46.177 l piva, 2550 l žganja in likerjev ter 1800 l sadjevca. — 86 volov, 986 telet, 163 svinj, 4 prašiči, 14 prašičkov in 9 glav drobnice Lepe številke!

Prakso kopalskih zdravnikov so dosedaj otvorili gg. dr. Karel Brabec, ki se je stalno naselil v Strossmayerjevem domu, dr. Mavro Gross, dr. Franjo Kolterer, dr. Anton Lavrič in dr. Emil Treo.

Novega postajenačelnika smo dobili v osebi g. J. Brandnerja, ki je bil dosedaj v isti lastnosti nameščen v Sevnici. Stari načelnik g. Ivan Verstovšek odhaja v Maribor, kjer hoče uživati pokoj Novega gospoda, rodom Ziljana, pozdravljamo; g. Verstovšku in njegovi rodbini, ki je bila splošno priljubljena, pa želimo, da prežive v slovenskem »Pensionatu« še dolgo vrsto let!

V nedeljo 11. t. m. se začne služiti v kapeli Sv. Ane redna služba božja. Prva sv. maša je ob 9. uri in jo celebrira z vso slovesnostjo preč. gosp. konzistorijalni svetnik in nadžupnik Fran Korošec z asistenco.

Litija

Pod naslovom »Iz litijske glasbenega življenja« je bilo priobčeno v »Jutru« dne 9. maja t. l. poročilo o glasbenem življenju v Litiji. V njem pa je polno namigavanj, iz katerih bi se dala razbrati misel, da je vzrok zborovega neuspeha odnosno zborovih počitne posledice neaktivnosti prejšnjega odbora. To pa je neresnično in je tudi zelo malo verjetno, da bi dopisnik »Jutra« napisal kaj takega iz neinformiranosti ampak je hotel s tem bržkone namenoma zasenčiti delo in trud prejšnjega odbora, da bo čim svetleje zasijala zvezda novega odločilnega faktorja v litijskem glasbenem življenju. — Neresnica je, da se pevske vaje društva »Lipe« zopet vrše. Dejstvo je, da je imelo pevsko društvo po obnem zboru samo par vaj, katere pa je uporabilo le v to, da je zopet ubralo svoje glasove in zapelo z moškim zborom par pesmi kot podoknico neki dami. Pribijem dejstvo, da je znal zbor te pesmi že pred obnim zborom. Po tej podoknici pa je zbor zopet onemel in latorike, katere plele dopisniku »Jutra« novemu odboru, so dvomljive vrednosti; kajli zbor molči. Da informiram gosp. dopisnika, naj mu povem še to, da po obnem zboru ni imel celotni mešan zbor še nobene vaje, dasiravno je edino njemu še dana možnost uspešnega delovanja.

Prosim pa, da se v bodoče gosp. dopisnik podpiše, kakor bom storil tudi jaz v svojih odgovorih. Izjavljam pa, da mi je neljubo o tem sploh še kaj javno razpravljati in težko mi bo, ako me bo dopisnik »Jutra« prisilil, da o vzrokih uspešnega odnosno neuspešnega delovanja zbora kaj več a temeljitejšega napišem. —lj

Velike Lašče

V nedeljo dne 18. t. m. se bo ob 10 dopoldne oddajala v notarski pisarni v Velikih Laščah za dobo 10 let v najem Adamičeva žaga iz Ponikev, event. tudi min.

Ljublj. kemiki v Avstriji

V nedeljo 4. t. m. se je odpeljala skupina slateteljev kemije ljubljanske univerze na poučno ekskurzijo v Avstrijsko republiko pod vodstvom dveh profesorjev.

Ogledali so si rudnik Eisenerz, ter plavže, največje le vrste v Evropi ter pravtako svetovno znane jeklarne Böhler v Kapfenbergu. Povsod so bili sprejeti za največjo pozornostjo in veliko gostoljubnostjo, za kar se vsi udeleženci ekskurzije vodstvom tel obratov na tem mestu še enkrat prav toplo zahvaljujejo.

Najlepša zahvala gosp. gen. konzulu avstrijske republike v Ljubljani ter jugoslovanskemu poslatištvu na Dunaju, ki sta s svojim vplivom pripomogla do popolnega uspeha. Vsi udeleženci so zapustili Eisenerz in Kapfenberg z najlepšimi vtisi ter nadaljevali pot na Dunaj.

Na Dunaju so si ogledali univerzo, tehniko, mestno planinarjo, mlekarno, tehnični muzej in še druge znamenitosti avstrijske prestolice. Posebno presenečenje pa je bil nad vse ljubezniv sprejem na jugoslovanskem poslatištvu, kjer so bili vsi udeleženci gostje gosp. poslanika in njegove nad vse ljubeznive gospe soproge. Sprejem, združen s prizgrikom, je potekel zelo priščno in se končal z nagovorom g. poslanika, v katerem se je spominjal nalog mladih inteligentov v Jugoslaviji.

Za lepe besede in pristrčno gostoljubje se mu je zahvalil z iskrenimi besedami vodja ekskurzije. Udeleženci so si ogledali tudi kulturne znamenitosti Dunaja ter sloviti Baden. Tam so bili tudi pogosteni od tamošnjega gosp. župana, Le težko so se ločili udeleženci ekskurzije od lepega Dunaja.

Cerkveni vestnik

Nočni častivci Najsvetejšega Zakramenta bodo na predvečer praznika sv. Paskala opravili molitveno uro danes v petek, zvečer od 9 do 10. Molila se bo 10. ura. Vabimo!

Iz društvenega življenja

Pevsko društvo »Sava« v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 18. maja izlet v Pekel. Zbirališče na glavnem kolodvoru ob 7.15. V slučaju slabega vremena se preloži izlet na eno poznejših nedelj. Vabi odbor.

Mednarodni evharistični kongres v Kartagini. Otroška križarska procesija med razvalinami starega rimskega amfiteatra, kjer so nekoč prelili svojo kri številni krščanski mučeniki

Obličje Brazilije

Pod tem naslovom je izdal nemški vseučiliški profesor Conrad Guenther svoje vtise in izkušnje v Braziliji. Potoval je bil v Brazilijo na povabilo vlade države Pernambuco, da bi dal tamkajšnjim poljedelcem in vrtnarjem navodila za zatiranje škodljivih mrčesov.

Prof. Guenther se je dalj časa mudil v benediktinski opatiji v Olindi. O tem pripoveduje med drugim: Ko sem si zvečer delal beležke, želo ni bilo lahko. Vsak trenutek je priletela v sobo kaka žuželka in včasih so pokrile vso mizo. Vmes je tresčilo v kak kot sobe kateri izmed velikih hroščev in ježno brenčeč divje plesal na hrbtu. Vedno zopet sem moral skočiti na noge in pogledati, če žival ni kak posebno zanimiv gost.

Ponoči me je zbudilo nekako tiho prasertanje. Sele polagoma sem dognal, kaj je bilo. V sobo so prišli kakor palec veliki ščurki ali rusi, da bi se sladkali z drobtinicami po tleh ali pa glodali klet v knjigah. Pred oknom so pa prežali nanje netopirji in jih lovili, a prišli so tudi v sobo, se obesili na visečo svetilko in udobno hrustali svoj mastni plen. Zjutraj je bilo po tleh vse polno rusijih peroti, ki so netopirjem ostale od nočne gostije.

Nočnega lova so se v sobi udeleževali tudi majhni martinčki rumenkaste barve, ki so tako prozorni, da je videti, kako se jim po žilah pretaka kri. S svojimi prsti, ki se končujejo v ploščicah, se trdno oprijemajo sten in tekajo tudi po stropu. Če sem ponoči napravil luč, je čisto lepel na steni tak »gecko« in temne oči z navpično zenico kakor pri mački, so žarele. Ob najmanjšem gibu je živalica bliskovito šimla v svoje običajno skrivališče za okvirjem neke slike.

Značilna rastlina tropične obali ob vseh morjih je kokosova palma. Njeno razmnoževanje je docela prilagojeno morju. Kakor glava veliki oreh ima zgornj rjavu luščino, pod njo pa debelo plast rastlinskega tkaničja, ki nosi oreh daleč preko vode, ne da bi ga valovi poškodovali. Ko vrže uorje oreh kje na obalo, tkaničje polagoma razpade. Klica ima posebno sesalo, s katerim dobiva iz notranjih sten oreha gradbene snovi, iz mleka pa vodo. Ravno ta sladka voda, ki je na obali drugače ne bi dobila, je bistvenega pomena za nežno rastlino. Potem klica prebode lupino in polagoma nastane palma.

Ko se je naša ladja, prihajajoča od juga, bližala Santosu, smo na morskoi površini videli plavati mnogo mrtvih pingvinov. Vzrok je nedvomno isti, kakor so ga opazovali že pri Helgolandu in drugod: Kurilno olje, ki ga spuščajo iz ladij v morje, se vleže na morskoi gladini kakor svetla ploskev, na katero sedajo pingvini in druge morske ptice. Perje živali se na-

pije olja in se sprime, tako da prihaja voda živali do gole kože. Živali se prehlade in tudi letati ne morejo več. Tako umirajo od lakote in bolezni.

Brazilija je dežela, ki ima največ lesa na svetu. 47 družin braziljanskega drevja daje v vse mogoče namene uporaben les. Tudi svoje ime ima dežela po »brazilskelem lesu«. To drevo so našli najprej na Antilah — les je lepo rjavorođe — kesneje pa v velikih množinah na braziljanski celini, nakar so deželo imenovali enostavno Brazilijo.

Tropični gozd je nekaj čisto drugega nego evropski. Listnata streha naših gozdov je gosta, tropičnih pa redka in so zato svetlejši. Listje naših dreves se proži proti solncu, da jih proseva, tropično drevje pa se štiti proti izpijajočim solničnim žarkom z debelim, usnjatim listjem in bleščečo površino, ki odbija žarko solnčno luč. Tropična bohotnost se ne razodeva v obilici sočnih listov, marveč v mogočnem lesovju. V Evropi je nekaj deset vrst lesa, v Braziliji več tisoč. Severna zima sili večino rastlin, da začno vsako leto znova rasti in so torej enoletne rastline. Tako so v Evropi družine pasjega mleka in evforbiacej čisto nizke rastlinice; v Braziliji pa zrastejo te rastline v ogromne kavčukovce in druge gozdne velikane. Isto velja o družini stročnic (detelja, bob, grah), od katerih raste pri nas kot drevo samo akacija; v Braziliji pa tvorijo te rastline mogočne pragozde.

Najkrasnejše drevo Brazilije je cvetoča plamenasta akacija (Poinciana regia), katere veliki cvetovi so rdeče-oranžne barve. Orjaška drevesa s svojim širnim vejevjem se zde tedaj kakor bi se dvigali iz njih rdeče-zolti zublji. Sploh sta rdeča in oranžna cvetna barva značilni za vroči pas; samo v večjih višinah, kjer je podnebje zmernejše, se bliža barva cvetja našim vrtovom.

Sleparski dobrotnik

Policija je izgnala iz Budimpešte nekega Roberta Feinwilderja, ki je turški državljani. Znan je bil v madjarski prestolici pod imenom »stric Robert«. Več kakor trideset let je na raznih krajih mesta razdeljeval ubožcem toplo hrano. V ta namen je zbiral pri raznih dobrotnikih prostovoljne prispevke. Sedaj se je pa izkazalo, da je možakar delal z dobrodelnostjo lepe kupčije. Kar je dobil darov, jih je večinoma porabil zase in si tako prihranil veliko premoženje okrog tri milijone dinarjev, revežem je dal samo majhen odstotek.

DIŠAVE SLON

Strahovito maščevanje ruskih kmetov

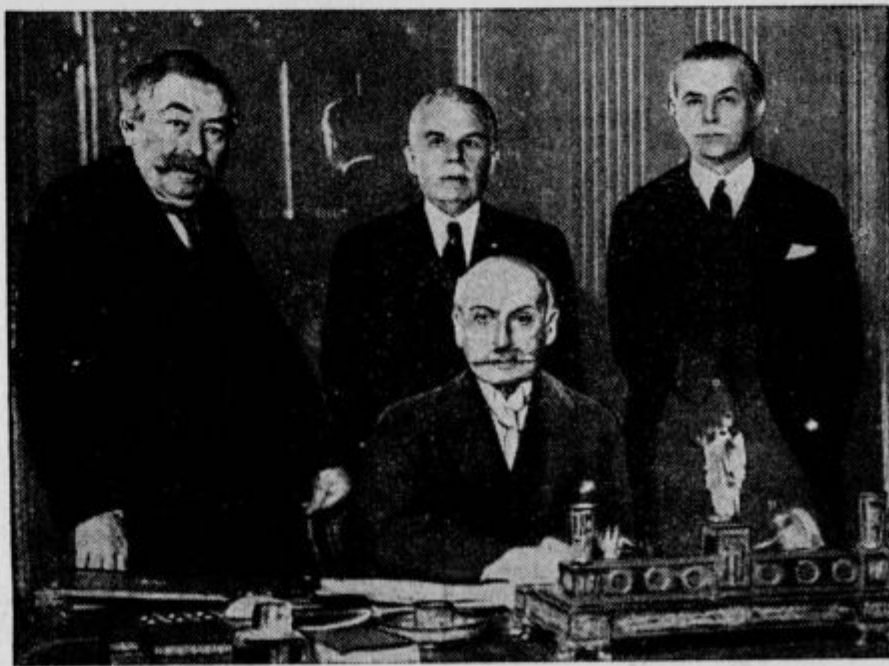
O najnovejši ruski kinematografski tragediji — v guberniji Vladimir je kakor znano med kinematografsko predstavo zgorelo 120 oseb — poročajo ruski listi strašne podrobnosti. Prebivalci vasi Ilkono, kjer je bil požar, so bili radi te nesreče tako ogorčeni, da so se najprej vrgli nad sovjetske uradnike, ki so jih delali odgovorne za katastrofo. V resnici je bil potovalni kino s posredovanjem nekega mladega komunista poslan v vas, da bi tu v smislu sovjetoj vršil propagando, ker vaščani niso bili zadovoljni z novo vladno obliko Rusije. Upali so, da bodo s kinematografskimi predstavami osladili ljudem življenje in jim na ta način pokazali, kako sijajno se živi pod sovjetskim režimom. Ko pa je izbruhnil požar in so pri tem zgoreli najbolj krepki možje, ki so bili potrebni za obdelovanje polja, so se kmetje vrgli nad predsednika obrtnikov Profima, ki je obenem opravljal službo sovjetskega komisarja v vasi, in ga vlekli k ognju, da bi se v plamenih sam pokoril za zločin, ki so mu ga očitali. Razburjeni kmetje se niso zmenili za njegovo zatrjevanje, da je nedolžen, marveč so ga živega vrgli v plamene, iz katerih so se čuli obupni klici gorečih ljudi. Profimu pa se je posrečilo uiti iz plamenov in je liki baklja tekkel čez polje. Kmetje so drli za njim, in ko se je valjal po tleh, da bi na ta način zadušil plamene, so padli zopet nanj in ga nesli napol živega nazaj k pogorišču ter ga vnovič vrgli v plamene. Tako so se na svoj način maščevali za nesrečo, ki je zadela vas.

Bodoči mož Španije? Kakor poročajo iz Madrida, namerava kralj Alfonz poveriti bivšega finančnega ministra Santiago Albo, ki pripada liberalni stranki, s sestavo nove vlade. Alba je baje pripravljen prevzeti ministrsko predsedstvo, da bi potem razpisal nove volitve

Pat se je ponesrečil

Iz Kopenhagena poročajo: Znani filmski komik Schenström, znan pod imenom Pat, tovariš Patachona, je postal žrtev avtomobilske nesreče. Avtomobil, s katerim se je vračal s svojo hčerko z neke svečanosti, se je zaletel v gasilski voz, pri čemer se je prednji del avtomobila razbil. Pat je težje ranjen na očesu, dočim je hčerka le lažje poškodovana. Oba so prepeljali v bolnišnico.

Podpis Youngovega načrta. Zastopniki Francije, Anglije, Italije in Belgije so v francoskem zunanjem ministrstvu na Quai d'Orsay v Parizu položili ratifikacijske listine svojih držav o Youngovem načrtu. Na sliki sedi v sredi belgijski veleposlanik baron Gaiffier, od leve na desno stoje: Briand (Francija), lord Tyrrel (Anglija) in grof Manzoni (Italija)

Jubilej brezbožnikov

Koncem aprila je organizacija aktivnih brezbožnikov v Rusiji praznovala petletnico svojega obstanka. Njihovo glasilo »Brezbožnik pri delu« je v svoji jubilejni številki med drugim objavilo tudi brzojavne čestitke in zahvale vlade. Posebno pozornost zasluži brzojavka komisarja za ljudsko vzgojo, Bubnova, v kateri naznanja za zvezi brezbožnikov, da je šolskim upraviteljem v Sovjetski uniji naročil, naj vstopijo med vrste brezbožnikov, naj »drže z njimi isti korak« in da naj se podvržejo zvezi brezbožnikov v vsem.

Znano je, da je Stalin pred tremi tedni izjavil, da je zveza brezbožnikov zasebna organizacija, ki ne uživa nobenega vladnega priznanja in vlada odklanja to, da bi prevzela kakršnokoli odgovornost za delovanje brezbožnikov v boju proti veri. Jubilej brezbožnikov dokazuje nasprotno, namreč da uživa zveza brezbožnikov naklonjenost vlade.

Napoleonovo truplo

Ameriški zgodovinar, Peinar je v »New York Herald« objavil nekaj zanimivih podatkov o Napoleonu o priliki 109 letnice njegove smrti. Peinar pravi, da je doslej popolnoma neznano, kaj je bil vzrok smrti bivšega francoskega vladarja in zmagovalca skoro vse Evrope. Francoska vlada je doslej zavračala vse prošnje raznih učenjakov, ki so hoteli preiskati Napoleonovo truplo. Sedaj je tudi nemogoče preiskati truplo, ker se nahaja v šestih krstah. Prva krsta je iz svinca, druga iz rdečega lesa, tretja in četrta iz svinca, peta iz črnega lesa in šesta iz hrastovega lesa. Napoleonovo truplo na otoku Sv. Helene niso balzamirali, ker niso imeli potrebnega materiala, zato je sedaj v krsti samo njegov okostnjak in ostanek uniforme. Leta 1840. so Napoleonovo truplo prepeljali z otoka Sv. Helene na Francosko. Na otoku so v navzočnosti komisije, ki je štela 25 članov, odprli krsto in sicer samo za dve minuti. Komisija je ugotovila, da se truplo nahaja v stanju razpadanja. Napoleon je bil oblečen v uniformo polkovnika z zlatimi odlikovanji. V krsti je bila še mala čepica, nož, vilice, kovinast krožnik in par kovanov novcev z njegovo sliko.

Radio

Programi Radio-Ljubljana!

Petek, 16. maja: 12.30 Reproducirana glasba. — 13. Casovna napoved, borza, reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Profesor Fr. Pengov: Iz socialne fizike. — 19.00 Ameriški ženi predava gospa Lovšetova. — 19.30 Dr. Stanko Leben: Italijanci. — 20.00 Vladimir Kapus: O petju in življenju ptic. — 20.30 Maj v besedi in glasbi (pevske solo točke, recitacije). Sodelujejo gđ. Korenčanova (samospevi) in Radio-orkester. — 22.00 Casovna napoved in poročila.

Sobota, 17. maja: 12.30 Reproducirana glasba. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.30 Viktor Pirnat: Trška gora na gradovi: Stari grad, Otočec, Struga. — 18.00 Koncert Radio-orkestra. — 19.00 Dr. Iv. Grafenauer: Nemščina. — 19.30 Ivan Martelanc: Nacionalizem in misijonstvo. — 20.00 Prenos iz Belgrade. — 22.00 Casovna napoved in poročila, lahka glasba.

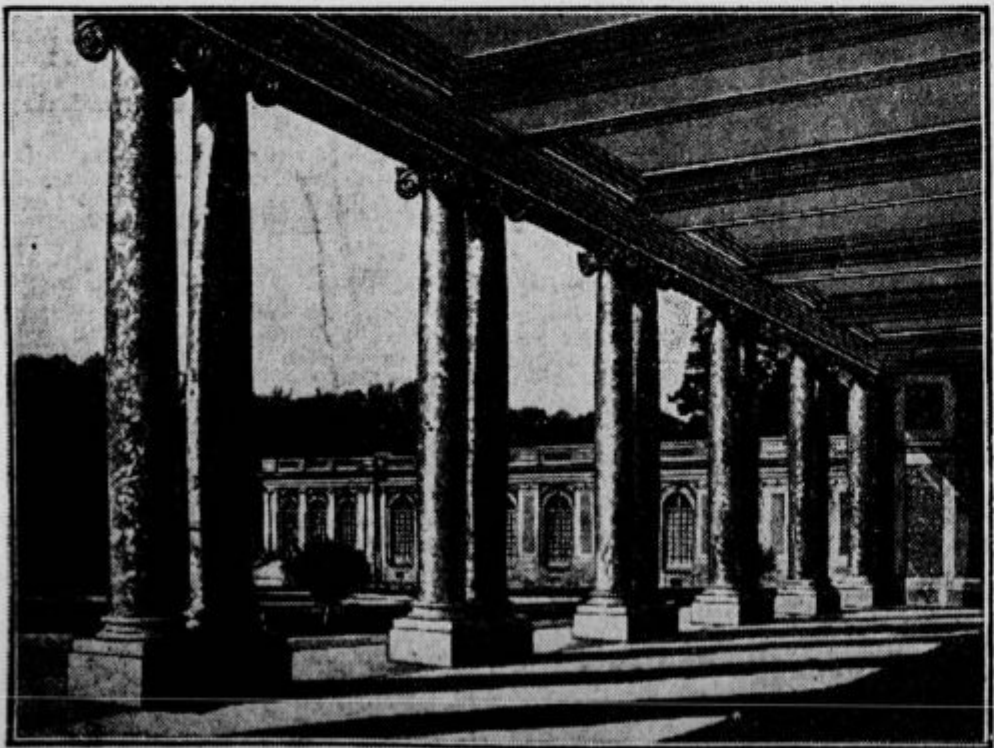
Drugi programi!

Sobota, 17. maja.

Belgrad: 20.00 Koncert pevskega zbora, Angleški madrigali. — 21.00 Klavirski koncert — Narodne pesmi za kitaro. — Budapest: 12.05 Pevski koncert. — 18.00 Popoldanski koncert. — 19.30 Pevski koncert. — 20.15 Komedija, nato koncert ciganskega orkestra. — Dunaj: 18.00 Pevski koncert. — 18.50 Koncert komorne glasbe. — 20.00 Veliki zborni koncert. — 21.00 Dve opereti enodejanki: »Ljubi Dunaj« in »Tri deklce«. — Milan: 19.15 Večerni koncert. — 20.30 Prenos opere; nato koncert zab. glasbe. — Praga: 20.30 Večerni koncert. — 21.00 Koncert na kitaro. — Langenberg: 20.00 Veseli večer; nato plesna glasba. — 24.00 Jazz za ples. — Rim: 17.30 Popoldanski koncert. — 21.02 Pester koncert. — Berlin: 19.40 Orkestralni koncert. — 21.00 Film in radio, veseli večer. — Katovice: 18.30 Malo glasbi. — 20.30 Večerni koncert. — Toulouse: 19.00 Koncert solistov. — 19.30 Koncert na kitaro. — 20.25 Operetna glasba. — M. Ostrava: 19.05 Koncert na mandolino. — 20.00 Ljudski koncert. — 21.00 Koncert na kitaro. — 22.20 Plesna glasba.

Moj jelec
»Ne — moj! Jaz sem ga prvi ugledal!«

Mojstrska dela arhitekture. Veliki Trianon, eden zabavnih gradov v versailleskem parku, ki ga je leta 1685. kralj Ludovik XIV. dal zgraditi po načrtih arhitekta Mansarta, iznaiditelja mansardne strehe

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Mesarski pomočnik
mlad, priden in pošten,
z dobrimi sprječevali —
išče službo. Nastop ta-
koj. Naslov v upravi pod
št. 5572.

Cerkovniško službo
primerno za krojaš. obrt.
išče krščanski mož, tre-
tjeredik, izvežban; nasto-
pi takoj ali pozneje. —
F. Bračko, krojač, Zgor.
Kungota.

Službo dobe

Mlinarja
sprejem za takojšen
nastop. Rudolf Miklav-
čič, Podnart, Gorenjsko.

Kravarja
zanesljivega, poštenega in
pridnega, za takojšnji na-
stop, za osigurano dolgo
službo, sprejem za po-
sestvo na Hrvaškem. —
Ponudbe na: Josip Lon-
čarič ml., Skrad, Goriški
kotar.

Več miz. pomočnikov
dobrih, sprejme za stav-
bena dela Franc Zavod-
nik, št. Vid nad Ljublj.

Učenke za perilo
in za vezenje, se sprej-
mejo. — Ponudbe pod:
»Pridne« upravi »Slov.«

Strojne delavca
dobro izurjenega pri rez-
karju (Fräser), sprejem
takoj; delo stalno. Franc
Tomšič - mizarstvo, Zg.
Kašelj, D. M. v Polju.

Učenec
se sprejme za medicar-
sko in slaščičarsko obrt.
Dopise na: Franc Sink,
Kranj.

Služba hišnika
se razpisuje. Pismene
prošnje je vložiti do 22.
maja 1930 na »Obče-
koristno zadrugo«, Ljub-
ljana, Gregorčičeva ul. 7.

Kupimo

Stabilno lokomobilo
rabljeno, toda v dobrem
stanju, cca. 80-100 HP,
ali pa tudi manjšo loko-
mobilo, montir. na predi-
menzioniranem kotlu od
cca. 100 HP, kupim ta-
koj. — Ponudbe je poslati
upravi »Slov.« pod šifro
»Lokomobila« št. 5659.

Prodamo

Volčji pes-čuvaj
2 leti star, naprodaj.
Naslov se izve v upravi
»Slovenca« pod št. 5641.

Fotografski aparat
»Ica«, 9x12, prodam ali
zamenjam za Rollaparat.
Naslov se izve v upravi
»Slovenca« pod št. 5642.

Dieselmotor
30 HP, se prodaja po ugod-
ni ceni. Vprašati na upra-
vo »Slovenca« pod »Die-
selmotor« št. 4158.

Drva, odpadki
od žag se dobijo v vsaki
količini pri trdnici Ivan
Šiška, tovarna parket v
Metelkovi ul. 4. Tel. 2244

Telefonske aparate
rabljene, z elementi i. dr.,
ima naprodaj »Jugoslo-
vanska tiskarna« v Ljub-
ljani. Poizve se pri skla-
diščniku istotam.

Puhasto perje
kilogram po 38 Din raz-
pošiljam po povzetju naj-
manj 5 kg. — Potem čisto
belo gosje kg po 130 Din
in čisti puh kg po 250 D.
L. Brozović, Zagreb, Ilica
82. Kemič. čistilnica perja.

Prodaja vina

Naravna prvovrstna vina
v manjših in večjih koli-
činah prodaja Ravnateljstvo
nadbiskupskih dobav —
Zagreb, Vlaška ulica 73.

Elektromotorje

transformatorje — razne
stroje — elektromaterijal
— aparate — popolnoma
tovarniško nove iz zaloge
bivše firme »Transforma-
tor«, prodaja po znatno
nižani ceni Vojnovič
& Cie. Skladišče Ljub-
ljana — Glince.

Vnajem

Večja restavracija
prvorazredna, najpromet-
nejša točka večjega me-
sta Slovenije, se vsled
bolezni odda. — Ponudbe
upravi pod »Staroznana«
št. 5487 na upravo »Slo-
venca«.

Suhi zračni prostori
pripravi za vsakega obrt-
nika oziroma za skladi-
šče, se takoj oddajo. —
Vprašanja: Oroslav Do-
lenec, Ljubljana, Cerkve-
na ulica 21/II.

Posestva

Stanovanjska hiša
lična, tri leta stara, od-
daljena 3 min. od tram-
vaja, s 3 sobami, kuhin-
jo, kletjo, verando, se-
paratno zidano drvarnico
in pralnico, z elektriko
in vodovodom ter s po-
vsem ograjenim in ure-
jenim vrtom, se prodaja.
Davka prosta do l. 1950.
Poizve se pri županstvu
v Mostah pri Ljubljani.

Objave

Naznanilo

Sporočam, da JANKO
HOMAN ni več upravi-
čen zastopati našo to-
varno, tem manj pa spre-
jemati plačila od strank.

A. Kern
tovarna keksov, KRANJ.

Obrt

Vezenje
nevestnih oprem, zaves
pregrinjal, najceneje in
najfinejše Matek & Mi-
keš, Ljubljana, poleg ho-
tela Strukelj. — Entlanje,
ažuriranje, predtiskanje
takoj.

Orgle-harmonije

izdeluje, popravlja — in
uglašuje tudi klavirje po
izdel. orgel - Radovljica,
nizki cen. Anton Dornič,

Razno

Če ne verjamate,
da Nikoprost učinkuje,
se pridite preizkusiti! En-
krat za vselej stane s
poštino vred 76 Din, pa
boste zopet zdravi po-
stali. Kdor naroči 5 ste-
klenic, plača samo 280
Din. Pustite kajenje ta-
koj! Josip Lindič, Ljub-
ljana, Komenskega 17/b.

Čajno maslo
odlikovano z zlato ko-
lajno, po najnižji ceni —
stalno svežo zalogo —
nudi Julij Zupan, Sv. Pe-
tra cesta 35.

KUPUJE SLOVENE
IN ZAHTEVAJTE GA
POVSOD

RAZGLAS

Na podlagi § 23. zakona o narodnih šolah in
odobrenega načrta in proračuna ter sejnega skle-
pa krajevnega šolskega odbora z dne 11. maja
1930 razpisuje podpisani odbor javno ofertno li-
citajo za

gradnjo nove šole v Mohorjih

to je: zidarskih, tesarskih, mizarskih in raznih
rokodelskih del.

Pravilno kolkovane ponudbe je predložiti žu-
panstvu občine Rob v zaprti kuverti najpozneje
do 2. junija 1930 do 12. ure popoldne.

Načrt, stroškovnik, splošni in tehnični pogoji
so na vpogled pri županstvu občine Rob. Odbor
si pridržuje pravico oddati delo ne glede na vi-
šino vsote, ne da bi mu bilo treba za to navesti
razlogov.

Krajevni šolski odbor v Mohorjih,
pošta Rob pri Vel. Laščah.

Potočnik-Grač Ela, s. r., Leopold Rupar, s. r.,
tajnica. predsednik.

Semenski fižol

pravi ribniški, koka in
mandalon, ima na zalogi
Fran Pogačnik, Ljubljana,
Dunajska cesta 36.

Debele

Iuskinaste ntrobe
kupite najceneje pri trdnici
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Tesan les

popolnoma suh, za takoj-
šnjo uporabo pri stavbah,
ima stalno v zalogi »Illi-
rija«, družba z o. z., Du-
najska cesta 46, telefon
28-20.

100 kg

koruze Din 142
»šrot« Din 152
prodaja proti gotovini
JOS. BAHOVEC
SV. JAKOBA NABREŽJE
LJUBLJANA

Mali oglasi
»Slovenca«
zajamčijo najpopolnejši uspeh

Pri boleznih in trganju

V kosteh, mišicah, sklepih

nadrgnite se nocoj bolna mesta s preparatom

ALGE

Ze zjutraj boste vstali

prerojeni.

V lekarnah in drogerijah 1 steklenica ALGE Din 16,—

Potrtega srca naznanjam žalostno vest, da je moj
iskreno ljubljani soprog, odnosno brat, gospod

Štefan Gorjanc

železniški uradnik v pok.

dne 15. t. m. po kratkem trpljenju, previden s sv. zakramenti
za umirajoče, v 53. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb draga pokojnika bo v petek 16. maja ob pol 6
iz hiše žalosti Ljubljanska cesta 43 (Zelena jama) na pokopa-
lišče k Sv. Križu.
Ljubljana-Moste, dne 15. maja 1930.
Globoko žalujoča soproga Ana Gorjanc, in ostali sorodniki.
Pogrebni zavod Gajšek Ivan, Vodmat.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli
povodom nenadomestljive izgube našega ljubljene soproga,
očeta, brata, strica in svaka, gospoda

Avgusta Pihlerja

in za poklonjene vence, se tem potom vsem najtopleje za-
hvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni rektorju ljubljanske univerze
g. dr. Metodu Dolencu, g. univ. prof. dr. Karlu Hinterlechnerju
in sekretarju g. dr. Šmalcu, nadalje poveljstvu orožniških stanic
v Štepanji vasi in Vevčah, posebno pa poslovodji g. Lipi za
njegovo izredno požrtvovalnost, akademskemu pevskemu zboru
za prekrasne žalostinke, najožjim kolegom pokojnikovim za
njih veliko skrb in trud, zastopnikom in uradnikom univerze,
finančne direkcije, raznih oblasti in društev ter končno vsem
priateljem in znancem, ki so blagega pokojnika v tako čast-
nem številu spremlili na njegovi poslednji poti.

V Ljubljani, dne 16. maja 1930.

Žalujoči ostali.

Sorodnikom, prijateljem in znancem javljam žalostno
vest, da je dne 14. maja ob pol 14 po daljši bolezni
mirno v Gospodu zaspala, v starosti 66 let, predraga
soproga, mati, sestra, stara mati in tašča, gospa

Jernejčič Antonija

roj. Modic vdovljena Puntar

Pogreb s sveto mašo zadušnico bo v petek 16. maja na
Uncu ob 10 dopoldne.

Za soproga Antona in rodbine: Jernejčič - Slivice, Puntar
- Ljubljana in Unec, Modic - Ivanje selo, dr. Puntar Jo-
sip, sin, knjižničar drž. knjižnice v Ljubljani.

Blago za
ženske obleke

svile, volnene in perilo,
zlatje, novosti, svetkega
izvora, znano velika izbira in
nizke solidne cene.

R. MIKLAUC »PI SKLOD«
LJUBLJANA

Maurice Constantin Weyer: 31

Človek se sklanja čez svojo preteklost...

Mož, ki sem ga srečal, ni imel nobenega orožja
pri sebi. Niti sani niti psos ni imel, le nekaj lahke
prtljave v culo čez ramo povezane. Njegove snežke so
drčale v enakomernem tempu. Ni očitoval niti, da mu
je sila, niti da je previden. Torej ni bil trapper, ki je
zgrehil pot, marveč mož, ki je napravil vtis, da se
kreta na svoji lastni zemlji.

Bil je belec. Kljub temu me je pozdravil v indi-
janskem narečju. Prav v istem sem mu odzdravil.
Brez obotavljanja je prisedel, vzel tobak in nož iz
žepa ter mi oboje ponudil. Ko sem si polnil svojo
pipo, se ni nadalje oziral za menoj, ampak je motril
z izkušnim očesom pse, ki so žejni lizali sneg. Nato
si je ogledal najin sedež, a očitno si ni znal tolmā-
čiti, kaj naj predstavlja. Kaj neki je moglo tičati v
tem steklenem cilindru, ki je ležal na improviziranih
saneh?

Meni je bila seveda vsa stvar spočetka čisto pri-
rodna. Sele zdaj mi je prišlo na um, da se ne spodobi
tu sedeti. Vstal sem in dejal:

»Tu so zemski ostanki mojega popolnega tova-
riša, ki je postal žrtev mraza in naporov. Peljem ga
nazaj.«

Mraz ga je pretresel, a le za trenutek. Mirno je
vstal in snel kučmo s svojega visokega čela. Nena-
vadna globina je počivala v njegovih očeh.

Nato je napravil na široko znamenje križa in
govoril na glas:

»De profundis clamavi ad te Domine!...«
Na moj »amen« in na znamenje križa, ki sem
ga ponovil za njim, je vprašal na francoskem jeziku:
»Ste katolik?«
Potrdil sem.
»In mrtvec?«
»Da, častiti oče!«
Kaj drugega je neki mogel biti ta mož, ki je tako
mirno hodil po tej puščavi in tako svečano znal go-
voriti psalm?

»Se več! Izrazil je željo, da bi bil krščansko po-
kopan... zato ga že nekaj tednov vozim po snegu
za seboj.«

»Ubogo dete!...«
To je bilo vse. Pomislil je za kratek hip. Tudi
on ni kazal biti prijatelj nepotrebnega besedovanja
marveč eden tistih neupogljivih in radostnih misijo-
narjev, ki družijo v sebi v enaki meri čvrsto odloč-
nost ter pobožnost. Vrgel je svojo culo na sprednje
sani, vpregel se je pred mrliča in dejal veselo v svo-
jem domačem narečju:

»Zdaj pa naprej! Naravnost proti severu, če no-
čeva zgrešiti.«

Napravil sem se, da se zopet polotim svojega
tovara, a mi je branil:

»Pustite! Pustite! Zaslužili ste si že zadosti od-
pustkov!« Nasmehnil se je. »Predpostavljam, da vam
je znano: tudi služba mrličev spada k delom usmi-
ljenja in bo na sodnji dan zapisana kot dobro delo.
Leta in leta očiščenja vam bodo prizanešana! Zdaj
pa privoščite malo deleža tudi duhovni.«

Udal sem se. Edino, kar sem mogel s silo pri
njem doseči, je bilo to, da mi je dovolil delati gaz.
Vztrajno in z največjo točnostjo mi je medpotoma

označeval smer, kakor da ima magnetsko iglo v glavi.

Kakor brez truda je vlačil svoje breme. Kot po-
tomec francoskega zapada je pripadal tistemu lepemu
kanadskemu tipu, v katerem polje normanska kri ter
je združeval z orjaškim mišičevjem in okostjem sklad-
nost in tenko gibkost.

Domišljal sem si, da sem močnejši in odpornejši
kot večina mož, a kaj sem bil poleg njega, ki je kljub
svojemu tovoru vso pot živahno, z zanimanjem vodil
duhovit pogovor? Iz najčistejših francoskih je preska-
val na narečje mešanec, ali, da pomore dovtipu do
veljave, na kako indijansko narečje: chippewaysko
ali siouxsko, prav kakor je zahtevala misel, ki jo je
hotel izraziti.

•

Zdaj si pa predstavljajte na robu gozda dve le-
seni kolibi: cerkev in župnišče. Spredaj napol v
snegu pogreznjena ograja: morda zelenjadni vrt.
Potok z globoko strugo teče ob robu hoste, ki s svo-
jimi trnjevim grmič in bori zaključuje v črni in
srebrnosivi barvi podobo. Pravim, da teče potok —
a to seve le po leti. Tistega popoldneva je spal leden,
pod modrikastimi snežnimi kupi, svoje dolgo zimsko
spanje.

Psi v župnišču so začeli razsajati, moji so jim
dajali odgovor. Nato so se odprla vrata in puh top-
lega, vlažnega zraku je dahnil ven v mraz — in Jean-
Baptiste, star strežaj, je mahal razburjen z rokama.

»Ah, oče! Ko bi le hoteli uvideti, da boste ne-
kega dne na tak način zaigrali svoje življenje!...
Mar je razsodno, da se celo mož kot ste vi, ki se
more z vsakomur kosati, po dneve in dneve sam
samcat spreha po puščavi?«